

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANABİLİM DALI**

**TAKIM SPORCULARININ VE BİREYSEL SPORCULARIN
SPORTMENLİK DAVRANIŞLARI İLE EMPATİ EĞİLİM
DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI (ANKARA İLİ ÖRNEĞİ)**

Yüksek Lisans Tezi

Gülbahar MORAL

Danışman
Doç. Dr. Musa ÇON

SAMSUN
2020

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANABİLİM DALI

**TAKIM SPORCULARININ VE BİREYSEL
SPORCULARIN SPORTMENLİK DAVRANIŞLARI İLE
EMPATİ EĞİLİM DÜZEYLERİNİN
KARŞILAŞTIRILMASI (ANKARA İLİ ÖRNEĞİ)**

Yüksek Lisans Tezi

Gülbahar MORAL

Danışman
Doç. Dr. Musa ÇON

SAMSUN
2020

TEZ KABUL VE ONAYI

Gülbahar MORAL tarafından, Doç. Dr. Musa ON danışmanlığında hazırlanan (*Takım Sporcularının ve Bireysel Sporcuların Sportmenlik Davranışları ile Empati Eğilim Düzeylerinin Karşılaştırılması (Ankara İli rneği)*) başlıklı bu çalışma, jürimiz tarafından 25.9.2020 tarihinde yapılan sınav sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

	Unvanı Adı Soyadı Üniversitesi Ana Bilim/Ana Sanat Dalı	İmza	Sonuç
Başkan (Danışman)	Doç. Dr. Musa ON Ondokuz Mayıs Üniversitesi		☐ Kabul
	Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı		☐ Ret
ye	Dr. Öğr. Üyesi Dursun GÜLER Amasya Üniversitesi		☐ Kabul
	Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı		☐ Ret
ye	Dr. Öğr. Üyesi Gl AVUŐOęLU Ondokuz Mayıs Üniversitesi		☐ Kabul
	Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı		☐ Ret

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen ve yukarıda adları yazılı jüri yeleri tarafından uygun grlmştir.

ONAY

... / ... / ...

Prof. Dr. Ali BOLAT

Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI

Hazırladığım yüksek lisans tezinin bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin Kaynaklarda gösterilenlerden oluştuğunu, enstitü yazım kılavuzuna uygun yazıldığını ve TÜBİTAK Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Yönetmeliği'nin 3. bölüm 9. maddesinde belirtilen durumlara aykırı davranılmadığını taahhüt ve beyan ederim.

İmza

25 /09/ 2020

Gülbahar MORAL

ÖZET

TAKIM SPORCULARININ VE BİREYSEL SPORCULARIN SPORTMENLİK DAVRANIŞLARI İLE EMPATİ EĞİLİM DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI (ANKARA İLİ ÖRNEĞİ)

Gülbahar MORAL

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Yüksek Lisans, Eylül/2020

Danışman: Doç. Dr. Musa ÇON

Bu araştırma, takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ile empati eğilim düzeyleri arasındaki ilişkiyi tespit edebilmek için yapılmıştır. Bu bağlamda araştırma, ilişkisel tarama modelinde bir araştırma olarak düzenlenmiştir. Araştırmaya çeşitli branşlarda mücadele eden ve Ankara ilinde ikamet eden 136 takım sporcusu ve 194 bireysel sporcu olmak üzere toplamda 330 sporcu katılmıştır. Veri toplama aracı olarak, Kişisel Bilgi Formu, Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelimi Ölçeği ve Empati Düzeyi Belirleme Ölçeği kullanılmıştır. Bulgular, frekans ve yüzde analizi, bağımsız gruplar t testi, tek yönlü varyans analizi (anova), korelasyon analizi ve regresyon analizi kullanılarak analiz edilmiştir.

Araştırma sonucunda, araştırmaya katılan bütün sporcular, takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeylerinin cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, aile türü, branşında milli olma durumu, spora başlama yaşı, lisanslı olarak spor yapma yılı ve aile içinde sporcu olma durumu gibi demografik özellikler kapsamında kıyaslandığında, sporcu puanlarının anlamlı düzeyde bir farklılaşma göstermediği tespit edilmiştir. Fakat örneklem grubunun sportmenlik davranışları yaş grubuna dayalı olarak kıyaslandığında, araştırmaya katılan bütün sporcularda ve takım sporcularında 18-24 yaş grubundan daha yüksek puan alan 33-40 yaş grubu lehine anlamlı düzeyde farklılaşmıştır. Ayrıca örneklem grubunun empati eğilim düzeyleri aylık gelire dayalı olarak kıyaslandığında, araştırmaya katılan bütün sporcularda ve bireysel sporcularda düşük gelire sahip sporculardan daha yüksek puan alan orta gelire sahip sporcular lehine anlamlı düzeyde farklılaşmıştır.

Araştırma sonucunda, takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları kıyaslandığında, bireysel sporcular lehine anlamlı düzeyde farklılaşma tespit edilmiştir. Fakat takım sporcuları ile bireysel sporcuların empati eğilim düzeylerinde anlamlı düzeyde bir farklılaşma tespit edilememiştir. Ayrıca, sportmenlik davranışı ve empati eğilim düzeyi arasındaki ilişki incelendiğinde; araştırmaya katılan bütün sporcular ve bireysel sporcularda yüksek, takım sporcularında ise orta düzeyde ilişki tespit edilmiştir. Yapılan regresyon analizi sonucunda empati eğilim düzeyinin araştırmaya katılan bütün sporcular, takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışlarına anlamlı düzeyde etki ettiği tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Sportmenlik, Empati, Bireysel Sporlar, Takım Sporları

ABSTRACT

COMPARISON OF SPORTSMANSHIP BEHAVIOR AND EMPATHY TENDENCY LEVELS OF TEAM AND INDIVIDUAL ATHLETES (ANKARA PROVİNCE CASE)

Gülbahar MORAL

Ondokuz Mayıs University

Institute of Graduate Sciences

Master, September/2020

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Musa ÇON

This research was carried out to determine the relationship between team athletes and individual athletes' sportsmanship behaviors and empathy tendency levels. In this context, the research is organized as a research in relational screening model. A total of 330 athletes, including 136 team athletes and 194 individual athletes, competing in various branches and residing in Ankara, participated in the study. Personal Information Form, Multidimensional Sportsmanship Orientation Scale and Empathy Level Determination Scale were used as data collection tools. Findings were analyzed using frequency and percentage analysis, independent groups t test, one way variance analysis (anova), correlation analysis and regression analysis.

As a result of the research, the sportsmanship behaviors and empathy tendency levels of all athletes, team athletes and individual athletes participating in the research were gender, marital status, educational status, family type, nationality in the branch, age of starting sports, year of licensed sports and being in the family. It was found that athlete scores did not show a significant difference. However, when the sportsmanship behaviors of the sample group were compared based on the age group, all the athletes and team athletes who participated in the study differed significantly in favor of the 33-40 age group, which scored higher than the 18-24 age group. In addition, when the empathy tendency levels of the sample group were compared on the basis of monthly income, all athletes and individual athletes in the study differed significantly in favor of middle income athletes who scored higher than low income athletes.

As a result of the research, when the athletes' behaviors of the team athletes and individual athletes were compared, a significant differentiation was found in favor of the individual athletes. However, there was no significant difference in empathy tendency levels of team athletes and individual athletes. In addition, when the relationship between sportsmanship behavior and empathy tendency level was examined, a high level relationship was found in all athletes and individual athletes participating in the research and a moderate level was found in team athletes. As a result of the regression analysis, it was found that empathy tendency level had a

significant effect on the sportsmanship behaviors of all athletes, team athletes and individual athletes participating in the research.

Keywords: Sportsmanship, Empathy, Individual Sports, Team Sports.

ÖNSÖZ ve TEŞEKKÜR

Araştırma sürecimi yakından takip ederek beni yönlendiren, olumlu dönütleri ile benim güçlü hissetmemi sağlayan, ihtiyacım olduğu anda sabırla her sorumu cevaplayıp aklımdaki soru işaretlerini silmeye yardımcı olan danışman hocam Doç. Dr. Musa ÇON'a, yüksek lisans eğitimim süresince desteğini esirgemeyip daima beni motive eden, bana yol gösteren, akademik bilgisi ve tecrübesiyle bakış açımın ışık tutan merhum Prof. Dr. Mehmet Yalçın TAŞMEKTEPLİĞİL'e, beni desteklemekten hiçbir zaman vazgeçmeyen, yaşadığım her güzel anda başrol oynayan biricik babam Alp AKALIN'a, yaşamımın her anında yanımda olan ve beni yetiştiren annem Hatice AKALIN'a, varlıklarıyla her zaman bana güç veren ağabeylerim Önder ve Halil AKALIN'a, manevi destekçim ve canım eşim Serhat MORAL'a teşekkürü bir borç bilirim.

Gülbahar MORAL

Samsun, 2020

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ ve TEŞEKKÜR	vi
İÇİNDEKİLER	vii
SİMGELER ve KISALTMALAR	ix
TABLolar DİZİNİ	x
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Amaç	2
1.3. Önem.....	2
1.4. Hipotezler.....	3
1.5. Sınırlılıklar	4
1.6. Varsayımlar.....	4
1.7. Tanımlar.....	5
2. GENEL BİLGİLER	6
2.1. Spor.....	6
2.1.1. Takım Sporları	6
2.1.2. Bireysel Sporlar.....	7
2.2. Sportmenlik.....	8
2.2.1. Sporun Kişilik Üzerine Etkileri.....	8
2.2.2. Spor Etiği	8
2.2.3. Sportif Erdem (Fair Play).....	9
2.3. Empati	10
2.4. İlgili Araştırmalar.....	11
2.4.1. Sportmenlik ile İlgili Araştırmalar	11
2.4.2. Empati ile İlgili Araştırmalar	12
3. MATERYAL VE METOT	14

3.1. Araştırmanın Modeli	14
3.2. Evren ve Örneklem	14
3.3. Veri Toplama Araçları	17
3.3.1. Kişisel Bilgiler Formu.....	17
3.3.2. Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelimi Ölçeği.....	18
3.3.3. Empati Düzeyi Belirleme Ölçeği	18
3.4. Verilerin Toplanması	18
3.5. Verilerin Analizi	19
4. BULGULAR	20
5. TARTIŞMA	41
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	48
6.1. Sonuç	48
6.2. Öneriler	54
KAYNAKÇA	56
EKLER.....	61
EK 1: ETİK KURUL İZİNİ	61
EK 2: KİŞİSEL BİLGİ FORMU	62
EK 3: ÇOK BOYUTLU SPORTMENLİK YÖNELİMİ ÖLÇEĞİ	63
EK 4: EMPATİ DÜZEYİ BELİRLEME ÖLÇEĞİ	64
ÖZGEÇMİŞ.....	65

SİMGELER ve KISALTMALAR

MMA : Mixed MartialArts (Karma Dövüş Sanatları)

vd. : ve diğerleri

f : frekans

F : F değeri (tek yönlü varyans analizi için)

n : katılımcı sayısı

p : p değeri (t testi için)

sd : serbestlik değeri

ss : standart sapma

\bar{x} : aritmetik ortalama

% : yüzde

TABLolar DİZİNİ

Tablo 3.1: Sporcuların Demografik Özelliklerine Yönelik Frekans ve Yüzde Analizi Sonuçları	15
Tablo 3.2: Sporcuların Branş Türlerine Yönelik Frekans ve Yüzde Analizi	16
Tablo 3.3: Sporcuların Spor Bilgilerine Yönelik Frekans ve Yüzde Analizi	17
Tablo 4.1: Sporcuların Sportmenlik Davranışlarına Ait Puanların Cinsiyete Dayalı Kıyaslanması	20
Tablo 4.2: Sporcuların Empati Eğilim Düzeylerine Ait Puanların Cinsiyete Dayalı Kıyaslanması	20
Tablo 4.3: Sporcuların Sportmenlik Davranışlarına Ait Puanların Medeni Duruma Dayalı Kıyaslanması	21
Tablo 4.4: Sporcuların Empati Eğilim Düzeylerine Ait Puanların Medeni Duruma Dayalı Kıyaslanması	22
Tablo 4.5: Sporcuların Sportmenlik Davranışlarına Ait Puanların Yaş Grubuna Dayalı Kıyaslanması	23
Tablo 4.6: Sporcuların Empati Eğilim Düzeylerine Ait Puanların Yaş Grubuna Dayalı Kıyaslanması	24
Tablo 4.7: Sporcuların Sportmenlik Davranışlarına Ait Puanların Eğitim Durumuna Dayalı Kıyaslanması	25
Tablo 4.8: Sporcuların Empati Eğilim Düzeylerine Ait Puanların Eğitim Durumuna Dayalı Kıyaslanması	26
Tablo 4.9: Sporcuların Sportmenlik Davranışlarına Ait Puanların Aylık Gelire Dayalı Kıyaslanması	27
Tablo 4.10: Sporcuların Empati Eğilim Düzeylerine Ait Puanların Aylık Gelire Dayalı Kıyaslanması	27
Tablo 4.11: Sporcuların Sportmenlik Davranışlarına Ait Puanların Aile Türüne Dayalı Kıyaslanması	28
Tablo 4.12: Sporcuların Empati Eğilim Düzeylerine Ait Puanların Aile Türüne Dayalı Kıyaslanması	29
Tablo 4.13: Sporcuların Sportmenlik Davranışlarına Ait Puanların Yaşamın Büyük Bölümünün Geçirildiği Yere Dayalı Kıyaslanması	30
Tablo 4.14: Sporcuların Empati Eğilim Düzeylerine Ait Puanların Yaşamın Büyük Bölümünün Geçirildiği Yere Dayalı Kıyaslanması	30
Tablo 4.15: Sporcuların Sportmenlik Davranışlarına Ait Puanların Branşında Milli Olma Durumuna Dayalı Kıyaslanması	31

Tablo 4.16: Sporcuların Empati Eğilim Düzeylerine Ait Puanların Branşında Milli Olma Durumuna Dayalı Kıyaslanması	32
Tablo 4.17: Sporcuların Sportmenlik Davranışlarına Ait Puanların Spora Başlama Yaşına Dayalı Kıyaslanması	33
Tablo 4.18: Sporcuların Empati Eğilim Düzeylerine Ait Puanların Spora Başlama Yaşına Dayalı Kıyaslanması	34
Tablo 4.19: Sporcuların Sportmenlik Davranışlarına Ait Puanların Lisanslı Olarak Spor Yapma Yılına Dayalı Kıyaslanması	35
Tablo 4.20: Sporcuların Empati Eğilim Düzeylerine Ait Puanların Lisanslı Olarak Spor Yapma Yılına Dayalı Kıyaslanması	36
Tablo 4.21: Sporcuların Sportmenlik Davranışlarına Ait Puanların Aile İçinde Sporcu Bulunması Durumuna Dayalı Kıyaslanması.....	37
Tablo 4.22: Sporcuların Empati Eğilim Düzeylerine Ait Puanların Aile İçinde Sporcu Bulunması Durumuna Dayalı Kıyaslanması.....	37
Tablo 4.23: Sporcuların Sportmenlik Davranışlarına Ait Puanların Takım Sporcusu ve Bireysel Sporcu Olma Durumuna Dayalı Kıyaslanması.....	38
Tablo 4.24: Sporcuların Empati Eğilim Düzeylerine Ait Puanların Takım Sporcusu ve Bireysel Sporcu Olma Durumuna Dayalı Kıyaslanması.....	38
Tablo 4.25: Sporcuların Empati Eğilim Düzeyleri ve Sportmenlik Davranışları Arasındaki İlişkiye Ait Korelasyon Analizi Sonuçları.....	39
Tablo 4.26: Sporcuların Empati Eğilim Düzeyleri ve Sportmenlik Davranışları Arasındaki İlişkiye Ait Regresyon Analizi Sonuçları.....	40

1. GİRİŞ

Spor, insanların hayatta kalma mücadelesi ile başlayan ve günümüzde boş vakitleri değerlendirerek insanların eğlenme ihtiyacını gideren etkinliklerdir. Bu etkinlikler bireysel olarak yürütülebildiği gibi birden fazla kişinin bir araya gelip takımlar oluşturmasıyla da yürütülebilir. Bu bağlamda spor, takım sporları ve bireysel sporlar olmak üzere iki temel başlık halinde incelenmektedir.

Spor etkinlikleri sırasında, rakibe ve takım arkadaşlarına saygı duymak ve centilmence davranmak büyük önem arz etmektedir. Elik (2017) tarafından yapılan araştırmada sporcuların sportmenlik davranışı ile empati eğilim düzeylerinin ilişkili olduğu belirlenmiştir. Bu doğrultuda yapılan bu araştırmanın temel amacı, takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeylerini tespit edip bu kavramlar arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Araştırmanın bu bölümünde, problem durumu ele alınıp ve araştırma amacı açıklanmıştır. Buna ek olarak, araştırma kapsamında yanıt aranacak problemler listelenmiştir. Ayrıca, araştırma problemlerine bağlı olarak geliştirilen hipotezler sunulmuştur. Daha sonra, araştırmanın literatüre yaptığı katkıdan söz edilip araştırmanın öneminden söz edilmiştir. Son olarak, araştırmanın sınırlılıkları, varsayımları ve literatürde yer alan genel tanımları ifade edilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Spor, bireylerin sosyal yaşama adapte olmasını sağlayan etkinliklerden meydana gelmektedir. Bunun yanı sıra spor, bireylerin fiziksel ve ruhsal becerileri geliştiren kültürel bir olgudur (Doğan, 2007). Bu bağlamda spor, sağlıklı bir genç nesil yetiştirmek ve kaliteli bir toplum haline gelebilmek için yadsınamaz bir görev üstlenmektedir (Yetim, 2011).

Spor bünyesinde barındırdığı birtakım kurallara ek olarak; rekabet etme, yarışma, heyecan duyma ve gerçek anlamda başarıyı tatma gibi duyguları harekete geçirmektedir. Bu durum da bireylerde sportmenlik, empati, motivasyon, kaygı ve liderlik başta olmak üzere çeşitli davranışların oluşması için gerekli zemini hazırlamaktadır (Aracı ve Aracı, 2014).

Bu araştırmanın temel amacı da takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ile empati eğilim düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu doğrultuda, araştırmanın problem sorusu şu şekilde ele

alınmaktadır: Ankara ilindeki bireysel sporcuların ve takım sporcularının sportmenlik davranışları ile empati eğilim düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir ilişki var mıdır?

1.2. Amaç

Bu araştırmanın amacı, takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ile empati eğilim düzeyleri arasındaki ilişkiyi Ankara ilini örnek alarak tespit etmektir. Bu bağlamda yapılan araştırmanın temel amacı, aşağıda sunulan problemlere yanıt aramaktadır:

Takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri,

1. Cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?
2. Medeni duruma göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?
3. Yaş grubuna göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?
4. Eğitim durumuna göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?
5. Gelir düzeyine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?
6. Aile türüne göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?
7. Yaşamın büyük bölümünün geçirildiği yere göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?
8. Branşında milli olma durumuna göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?
9. Spora başlama yaşına göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?
10. Lisanslı olarak spor yapma yılına göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?
11. Aile içinde sporcu bulunması durumuna göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?
12. Takım sporcusu ve bireysel sporcu olma durumuna göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermekte midir?
13. Arasında anlamlı düzeyde bir ilişki var mıdır?

1.3. Önem

Bu araştırma, takım sporcularının ve bireysel sporcularının sportmenlik davranışları ile empati eğilim düzeyleri arasındaki ilişkiyi Ankara ilini örnek alarak incelemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda, ilgili alanyazın incelendiğinde

bu konuda yapılan araştırmaların sınırlı sayıda olduğu göze çarpmaktadır. Bu bağlamda araştırmanın elde ettiği sonuçlar, büyük önem arz etmektedir. Çünkü, araştırmanın ulaştığı sonuçlar, literatürü zenginleştirip bu alandaki eksiklikleri dolduracaktır. Ayrıca yapılan bu araştırma, ileride benzer konuda yapılacak olan çalışmalara yol gösterecektir.

1.4. Hipotezler

H₁: Takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri, cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılaşma göstermektedir.

H₂: Takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri, medeni duruma göre anlamlı düzeyde farklılaşma göstermektedir.

H₃: Takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri, yaş grubuna göre anlamlı düzeyde farklılaşma göstermektedir.

H₄: Takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri, eğitim durumuna göre anlamlı düzeyde farklılaşma göstermektedir.

H₅: Takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri, gelir düzeyine göre anlamlı düzeyde farklılaşma göstermektedir.

H₆: Takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri, aile türüne göre anlamlı düzeyde farklılaşma göstermektedir.

H₇: Takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri, yaşamın büyük bölümünün geçirildiği yere göre anlamlı düzeyde farklılaşma göstermektedir.

H₈: Takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri, branşında milli olma durumuna göre anlamlı düzeyde farklılaşma göstermektedir.

H₉: Takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri, spora başlama yaşına göre anlamlı düzeyde farklılaşma göstermektedir.

H₁₀: Takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri, lisanslı olarak spor yapma yılına göre anlamlı düzeyde farklılaşma göstermektedir.

H₁₁: Takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri, aile içinde sporcu olması durumuna göre anlamlı düzeyde farklılaşma göstermektedir.

H₁₂: Takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri, takım ve bireysel sporcu olma durumuna göre anlamlı düzeyde farklılaşma göstermektedir.

H₁₃: Takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri, arası anlamlı düzeyde farklılaşma vardır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma,

1. Konu açısından sportmenlik davranışı ve empati eğilim düzeyi ile,
2. Örneklem açısından Ankara'daki futbol, voleybol, basketbol, futsal, oryantring, Amerikan futbolu, hentbol, badminton, ragbi, halk oyunları, beyzbol ve senkronize buz pateni takım sporcuları ve atletizm, taekwando, boks, kick boks, MMA, tenis, masa tenisi, modern pentatlon, kayak, yüzme, kürek, bocce, eskrim, judo, sport tırmanışı, jimnastik, judo, dart, okçuluk, karate, satranç, güreş, bilek güreşi, atıcılık ve muay thai bireysel sporcular ile,
3. Yaş grubu açısından 18 yaş ve üzeri katılımcılar ile,
4. Veri toplama aracı açısından sportmenlik ve empati ölçekleri ile,
5. Zaman açısından 2019-2020 sezonu ile sınırlıdır.

1.6. Varsayımlar

Bu araştırmada,

1. Veri toplama araçlarının sporcuların sportmenlik ve empati düzeylerini tespit edebilecek düzeyde olduğu,

2. Katılımcıların anketleri herhangi bir baskı altında kalmadan samimi ve objektif olarak yanıtladığı,
3. Ulaşılan katılımcı sayısının evreni temsil ettiği varsayılmıştır.

1.7. Tanımlar

Bireysel Sporlar: Sporcuların tek başlarına yaptıkları ya da bireysel olarak karşı karşıya geldikleri sporlardır. Karate, binicilik, okçuluk, jimnastik, judo vb. gibi branşlar bireysel sporlara örnek olarak verilebilir (Şahin, 2006).

Takım Sporları: Birden fazla sporcunun bir ekip oluşturarak katıldıkları müsabakaları kapsayan spor türüdür. Hentbol, basketbol, futbol, vb. gibi branşlar takım sporlarına örnek olarak verilebilir (Şahin, 2006).

Sportmenlik: Spor müsabakaları sırasında sporcuların göstermiş oldukları samimiyet, cesaret, sebat, kibarlık, iyilik, ortaklık ve cömertlik gibi özelliklerin tamamını yansıtan bir kavramdır (Koç, 2013).

Empati: Bir olay, problem ya da durumu, diğer insanların bakış açılarıyla anlayabilme becerisidir (Ünal, 1972).

2. GENEL BİLGİLER

Bu bölümde, araştırma konusu kapsamındaki genel bilgiler, literatüre dayalı olarak verilmiştir. Bu bağlamda ilk olarak, spor kavramı ele alınıp takım sporları ve bireysel sporlar açıklanmıştır. Ardından, sportmenlik kavramı ele alınmış ve spor etiği ile sportif erdem kavramları incelenmiştir. Daha sonra empati kavramı, detaylıca ele alınıp tanımı, önemi, bileşenleri, özellikleri ve spor ile ilgisi üzerinde durulmuştur. Son olarak, sportmenlik ve empati üzerine daha önce yapılan çalışmalar incelenmiştir.

2.1. Spor

İnsanlık tarihi incelendiğinde sporun gelişimi incelendiğinde, sporun ilk olarak savunma amaçlı bir etkinlik olduğu tespit edilmiştir. Geçen zaman ve değişen yaşam tarzları ile spor, günümüzdeki haline gelmiştir (Şahan, 2007).

Spor, bireysel ya da takım sporu etkinlikleri şeklinde, daha önce belirlenmiş kurallar kapsamında, genel olarak müsabakaya yönelik bedensel ve zihinsel yeteneklerin gelişimine destek olan, süreçlerdir (Mengütay, 1997). Aynı zamanda spor, sportif faaliyetlerde bulunan kişi açısından ilgili müsabakayı kazanmaya yönelik teknik ve taktik bir amaca dayanan süreçlerdir (Fişek, 1998).

Çocukluk döneminde oyunlar yoluyla temelleri atılan etkinliklerdir. Spor çocukluk döneminde, enerji birikiminin atılmasını sağlamakla beraber, çocukların aile dışındaki kişilerle iletişim kurmasını sağlamaktadır. Aile ilişkilerine veya toplumsal çevreye ayak uyduramayan gençler spor ile rahatlamakta ve dengeli bir kişiliğe sahip olmaktadır. Bu bağlamda, sportif etkinliklerin tamamında dinlenmek, eğlenmek ve rahatlamak vardır. Aynı zamanda spor, toplumla kaynaşma alanında önemli rol oynamaktadır. Sporun sağladığı fiziksel ve tinsel doyum olanakları, gelişmiş ülkelerde yaşayan insanların yaşam şekillerinde önemli bir görev üstlenmektedir (Kat, 2009).

2.1.1. Takım Sporları

Takım sporları, birden fazla sporcunun bir ekip oluşturarak katıldıkları müsabakaları kapsayan spor türüdür. Hentbol, voleybol, basketbol, futbol, vb. gibi branşlar takım sporlarına örnek olarak verilebilir (Şahin, 2006).

20. yüzyılın ortalarından itibaren bütün dünyada futbol başta olmak üzere takım sporları insanların ilgilerini çekmeye başlamıştır. Günümüzde dünyada en

büyük spor organizasyonlarının takım sporlarına yönelik olduğunu söylemek mümkündür. Gerek olimpiyatlar gerekse dünya futbol şampiyonası dünyanın her yerinde pek çok kesimden insan tarafından ilgi ve dikkat ile takip edilmektedir (Şahan, 2007).

Takım sporlarında genel olarak taktik ağır basmaktadır. Bu bağlamda sporcuların çalıştırıcının belirlediği taktiklere uyma zorunluluğu vardır. Bu sporlarda olası galibiyet ya da mağlubiyet bütün takımın sorumluluğunda olduğu için sporcuların psikolojik zorlanmaları bireysel sporculara oranla daha azdır. Takım sporlarında, yardımlaşma, paylaşma, arkadaşlarının özelliklerini bilme ve onların müsabaka sırasında neler yapabileceklerini ön görme gibi özellikler önem arz etmektedir. Takım sporlarında, ekiple çalışabilme, işbirliğine uyum, olumlu ya da olumsuz durumları ve duyguları paylaşabilme gibi özellikler ön plana çıkar (Kat, 2009).

2.1.2. Bireysel Sporlar

Günümüzde toplumların finansal açıdan ilerlemesinin bir yansıması olarak, insanlar çeşitli spor etkinliklerine yönelmektedir. Bu durum da sporun hızla yaygınlaşmasına sebebiyet vermektedir. Modern toplumlarda insanların boş zamanlarını değerlendirmek için bireysel sporları takım sporlarına göre daha çok tercih etmektedir (Şahan, 2007).

Bireysel sporlar, sporcuların tek başlarına yaptıkları ya da bireysel olarak karşı karşıya geldikleri sporlardır. Karate, binicilik, okçuluk, jimnastik, judo vb. gibi branşlar bireysel sporlara örnek olarak verilebilir (Şahin, 2006).

Bireysel sporlar, sporcuların başka bir kimseden yardım almaksızın, rakipleri ile tek başına yarıştığı sporlardır. Bu sporlarda sorumluluk duygusu sadece sporu yapan sporcudur. Olası bir galibiyet veya mağlubiyet sporcunun kendisine aittir. Bu da sporcuların takım sporcularına göre daha fazla stres yaşamalarına sebebiyet vermektedir. Bununla birlikte yapılan araştırmalar, bireysel sporcuların genellikle yalnızlık duygusu içerisinde olduğunu göstermektedir. Bu sporcular, yaptıkları spor branşı gereği, günlük hayat içindeki problemlerini hiç kimseden yardım almadan kendileri çözme eğilimine sahiptirler (Yıldırım, 2011).

2.2. Sportmenlik

Spor müsabakaları sırasında sporcuların göstermiş oldukları samimiyet, cesaret, sebat, kibarlık, iyilik, ortaklık ve cömertlik gibi özelliklerin tamamını yansıtan bir kavramdır (Koç, 2013). Bu bağlamda sportmenlik, sporun ahlaki boyutunu oluşturan bir kavramdır (Stornes ve Bru, 2002).

Sportmenlik temelde, sporun gelişim göstermesinde büyük rol üstlenen ve tarafsızlık, adalet, dürüstlük ve saygı benzeri genel kabul görmüş değerleri korumaya çalışan değerler bütünüdür (Stornes ve Ommundsen, 2004). Bu kavramın temel amacı, bireylerin sportif anlamda evrensel ilkeleri içselleştirerek tutum ve davranışa dönüştürmelerini sağlamaktır (Tarakçıoğlu ve Doğan, 2013).

2.2.1. Sporun Kişilik Üzerine Etkileri

Kişilik, bireylerin kendi özgür iradesi ile sergilediği davranışlar şeklinde tanımlanmaktadır. Bu davranışlar genel olarak toplum içinde yer edinilebilmek için sergilenmektedir. Fakat toplum kurallarına ters düşen ve bastırılan davranışlar kalabalıkta kendini gösterir (Heller, 2006).

Yapılan araştırmalar, spor yapan bireylerin spor yapmayan bireylere göre toplumsal ilişki kurma, iletişim, çalışkanlık, disiplin ve canlılık konusunda daha iyi olduklarını göstermektedir. Ayrıca spor yapan bireyler, yeni bir duruma adapte olma konusunda oldukça başarılıdır. Kısaca spor yapan bireylerin sosyal yaşam içinde daha uyumlu insanlar olduklarını söylemek mümkündür (Dever, 2010).

Spor günümüzde insan yaşamı içinde önemli bir yer tutmaktadır. İnsanların spor yapmaktaki temel amacı yaşam kalitelerini üst seviyelere çıkarma istemeleridir. Bu bağlamda psikolojik açıdan ele alındığında sporun sportif etkinliklerde bulunan kişilerde mutluluk duygusunu arttırmaktadır. Ayrıca son yılların önemli rahatsızlığı ve hastalığı olarak algılanan stres, sportif etkinlikler ile başa çıkılabilir bir hal almaktadır (Şahan, 2007).

2.2.2. Spor Etiği

Etik kavramı, birey ya da grup davranışlarında neyin doğru veya neyin yanlış olduğunu ifade edebilmek için kullanılan ve bu yönü ile birey ve grup davranışlarına yön veren ahlaki prensipler bütünüdür. Bu yönüyle etik değerler, iletişim ve karar

verme durumlarında, bir iyi veya bir kötü sonucuna ulaşabilmek için oluşturulan kriterleri yansıtmaktadır (Erdemli, 2002).

Spor etiği temel anlamıyla, sportif faaliyetlerin gelişmesinde büyük önemi bulunan ve sporcuların ve izleyicilerin sorumluluk, saygı, dürüstlük, adalet ve tarafsızlık gibi toplum tarafından kabul görmüş evrensel değerlere uyum sağlamasını isteyen bir kavramdır. Spor etiği açısından önemli olan detay, spor etiğine ait prensiplerin içselleştirilmesinde araç olarak çalıştırıcıların ve spor öğretmenlerinin rol almasıdır. Bu bağlamda her çalıştırıcıların hem de spor öğretmenlerinin spor etiği konusunda eğitim almış ve spor etiği prensiplerini davranışlarına yansıtacak düzeyde bilinç sahibi olmaları gerekmektedir (Dolaşır, 2006).

Sportif etkinlikler içerisinde spor etiği prensiplerine baktığımızda fair play kavramının yer aldığı gözükmektedir. Bu kavram, bireylerin sportif anlamda yüksek ve evrensel ilkelerini kapsamaktadır. Kısaca, insani değerlerin en son basamağıdır (Sezen ve Yıldırım, 2003).

2.2.3. Sportif Erdem (Fair Play)

Fair play söz grubu, müsabakalarda ahlaki yönden iyi ve kötü davranışları tespit edebilmek için standart bir kriter olabilmesi adına türetilmiştir. Türkçe'ye çevirisi "sportif erdem" şeklindedir. İngilizce anlamı ise dürüst olmak ve adaletli davranarak karar vermek anlamlarına gelmektedir (Yıldırım, 2005).

Fair play sadece sportif etkinlikler için kullanılan bir kavram değildir. Fair play, sportif etkinliklerin insan hayatına kazandırdığı bir yaşam felsefesidir. Bu yönüyle fair play, çocuklara kazandırılması istenen olumlu değerler kapsamında sportif etkinliklere entegre edilmiş şekilde rahatlıkla kullanılabilir. Bu entegrasyon işlemi, ileride sadece oyun kurallarına uyan sporcular yerine, evrensel ahlak ilkelerini benimsemiş sporcuların yetiştirilmesine vesile olmaktadır (Tiryaki, 2006).

Sportif erdem, sporcuların müsabakalar sırasında, karşılaşılan zorluklar halinde bile ahlaki kurallara sabırlı ve bilinçli bir biçimde sadık kalmalarını sağlamaktadır. Bu durum, sporcuların rakibin haksız dezavantajlarından yararlanmamasına vesile olmaktadır. Ayrıca sporcuların rakibini düşman olarak değil kendisi ile eşit haklara sahip bir birey şeklinde görmesini sağlamaktadır (Yıldırım, 2005).

2.3. Empati

Empati, bir olay, problem ya da durumu, diğere insanların bakış açılarıyla anlayabilme becerisidir (Ünal, 1972). Empati, bireylerin iletişim kurdukları insanları dinlemeleri ile başlayan ve karşı tarafın duygu ve düşüncelerini anlayıp ona bir dönüt verme sürecinden oluşmaktadır (Saygılı vd., 2015). Bu bağlamda empati, insanlar arasında meydana gelen iletişim bağınu kuvvetlendirmektedir (Dökmen, 2013).

Empati becerisi gelişmiş bireyler, bilişsel ve ahlaki anlamda gelişmiş kişilerdir. Bu kişiler, karşısındaki insanlar ile sağlıklı bir şekilde iletişim kurduğundan toplum içinde çok sevilmeakteler. Buna ek olarak, empati eğilimi yüksek bireyler, farklı kültür ve medeniyete sahip insanlar ile uyum içinde yaşayabilirler (Şakar, 2012).

Empati bir kavram olarak, geçmişten günümüze kadar pek çok kez değişmiştir. Bu da empati ile ilgili pek çok tanım geliştirilmesine sebebiyet vermiştir. Ayrıca, Hickson (1985) yapılan bütün tanımların eksik olduğunu ve hiçbir tanımın empatiyi yeterince anlatamadığını belirtmektedir (akt. Dökmen 1987). Burada her araştırmacının kendi konusu kapsamında empatiye yeni bir bakış açısı ve yeni bir tanım getirdiğini söylemek mümkündür (Demir, 2019).

Empati kavramına pek çok araştırmacı farklı tanımlar yapmışlardır. Fakat bütün tanımların birleştiğı ortak nokta, kişiye yönelik algı, duyarlılık ve rol oynama gibi kavramlardır (Dökmen, 1987). Empatinin Türkçe çevirisi ise empati “eş duyum” ya da “duygudaş” şeklinde yapılmaktadır (Başaran, 2005).

Empati, bireyin karşısında yer alan kişiyi dinlemesiyle başlar ve karşıdaki kişiye ait duygu ve düşüncelerini içselleştirmesinin ardından bu içselleştirmeyi karşısındakine doğru geri bildirimde bulunma yeteneğı ile sürmektedir (Coplan, 2011; Saygılı, 2015).

Empati, bireyler arasında meydana gelen iletişimi kolaylaştıran önemli bir unsurdur. İnsan kendisinin diğere insanlar tarafından anlaşıldığını ve kendisine önem verildiğini anladığı vakit kendisini toplumla uyum içinde yaşar. Empati, sadece kendisiyle empati kurulan insanlara değil, empati kuran insanlara da faydalı olan bir davranıştır. Bu yeteneğı sahip kişiler çevrelerinde yer alan insanlara yardımcı olmakta ve onlar tarafından daha çok sevilmeaktadır (Dökmen, 1987).

Empati, öğrenilebilen ve geliştirilebilen bir kabiliyettir (Hoffman, 2000). Empati eğilimlerini geliştirebilen aynı zamanda bireyler, bilişsel ve ahlaki boyutta gelişmiş insanlardır (Şakar, 2012).

Günlük hayat içinde insanlar ara ara saldırgan davranışlar ve olumsuz tutumlar içerisinde olabilmektedirler. Bu insanlarla iletişimde olan bir birey empati kurduğu zaman saldırgan kişinin davranışında bir değişiklik ve yumuşama olmaktadır. Bunun sonucunda da kendisiyle empati kuran insana karşı pozitif davranışlar sergilemeye başlamaktadır (Özbek, 2004, akt. Elik, 2017).

2.4. İlgili Araştırmalar

Alanyazın tarandığında sportmenlik ve empati arasındaki ilişkiyi tespit etmeyi amaçlayan araştırmaların az sayıda olduğu göze çarpmaktadır. Bu sebeple ilgili araştırmalar bölümünde sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeylerini araştıran çalışmalar ayrı başlıklar halinde sunulmuştur.

2.4.1. Sportmenlik ile İlgili Araştırmalar

Tekeli (2017) yaptığı araştırmada, ortaöğretim kademesindeki öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersinde sergiledikleri sportmenlik davranışını çeşitli demografik değişkenler kapsamında incelemiştir. Bu bağlamda araştırma, tarama modelinde bir araştırma olarak planlanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Beden Eğitimi Dersi Sportmenlik Ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçek toplanan veriler, SPSS 22 paket programında mann whitney u testi ve kruskal wallis testi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonunda, ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersinde sergiledikleri sportmenlik davranışının yaş grubu, yapılan spor türü, televizyon izleme durumu ve anne ve baba eğitim düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılaşma oluşturmadığı tespit edilmiştir. Fakat cinsiyet, lisanslı spor yapma yılı ve sınıf düzeyi değişkenleri, ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersinde sportmenlik davranışlarının istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmasına sebebiyet veren demografik değişkenler olarak tespit edilmiştir.

Karabudak (2019) yüksek lisans tezinde, ortaokul öğrencilerinin sportmenlik ve empati davranışları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırma, 2016-2017 eğitim ve öğretim yılında Erzincan ilindeki iki farklı okulun altıncı sınıfında öğrenim görmekte olan 72 öğrencinin katılımı ile yürütülmüştür. Araştırma sürecinde deney

grubundaki öğrencilere “Küçüklerin Oyununda Centilmenliğin Yapılandırılması” uygulaması yapılmış ve kontrol grubuna müdahale edilmemiştir. Araştırma sonucunda, yapılan uygulamanın öğrencilerin sportmenlik davranışlarını istatistiksel olarak anlamlı düzeyde ve pozitif yönde etki ederken empati üzerinde anlamlı düzeyde bir etkisi olmadığı tespit edilmiştir.

Çakıcı (2019) yaptığı çalışmada, amatör futbolcuların liderlik özellikleri ile sportmenlik davranışları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Bu amaç doğrultusunda 2017-2018 sezonunda Ordu ilindeki 12 amatör futbol takımından tesadüfi örneklem yöntemi ile seçilen 234 futbolcuya Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelimi Ölçeği ve Liderlik Yönelimi Ölçeği uygulanmıştır. Araştırma sonunda toplanan veriler analiz edildiğinde, eğitim durumu, aylık gelir, anne eğitim durumu ve kulüpten ücret alma gibi değişkenler kapsamında futbolcuların sportmenlik davranışlarının farklılaşmadığı; yaş ve baba eğitim durumu gibi değişkenler kapsamında ise anlamlı düzeyde farklılaşma olduğu tespit edilmiştir.

2.4.2. Empati ile İlgili Araştırmalar

Bozdemir (2017) yüksek lisans tezinde, farklı eğitim kademelerinde basketbol oynayan öğrencilerin spor ortamındaki empati düzeylerini incelemiştir. Araştırma, Kastamonu ilinin Tosya ilçesinde basketbol oynayan 382 öğrencinin katılımı ile yürütülmüştür. Araştırmada veri toplama aracı olarak da Spor Ortamında Empati Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda, cinsiyet, okul türü, sınıf düzeyi ve anne eğitim durumu gibi değişkenler kapsamında basketbol oynayan öğrencilerin empati düzeylerinin anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Elik (2017) yaptığı çalışmada, Güneydoğu Anadolu Bölgesi’ndeki amatör futbolcuların sportmenlik davranışları ile empati düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırma sonucunda, sportmenlik davranışı ile empati düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde ve pozitif yönde ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Savaş (2018) yaptığı çalışmada, İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu’nda okuyan öğrencilerin empati ve iletişim becerilerini incelemiştir. Bu amaçla araştırmaya katılan 943 öğrenciye Empatik Eğilim Ölçeği ve İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği uygulanmıştır. Toplanan veriler bağımsız gruplar

t testi ve anavo analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, spor branşı öğrencilerin empati becerileri üzerinde anlamlı düzeyde farklılaşma oluşturacak bir değişken değildir. Fakat cinsiyet, sınıf düzeyi, okunan bölüm ve yaş grubu öğrencilerin empati düzeyleri üzerinde anlamlı düzeyde farklılaşmaya sebebiyet veren değişkenler olarak tespit edilmiştir.

3. MATERYAL VE METOT

Bu bölümde, araştırmanın yöntemi ele alınmıştır. Bu bağlamda ilk olarak araştırma modeli ilgili kaynaklara atıfta bulunularak açıklanmaya çalışılmıştır. Ardından araştırmanın örneklem grubu detaylıca tanıtılmıştır. Daha sonra araştırma sürecinde kullanılan veri toplama araçları hakkında bilgiler verilmiştir. Son olarak, araştırma sürecinde toplanan verilerin nasıl analiz edildiği ifade edilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirleyebilmek için tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli araştırmalar, belirli bir konu ya da olay çerçevesinde katılımcıların fikir, tutum, motivasyon, beceri vb. gibi özelliklerinin araştırıldığı çalışmalardır (Fraenkel ve Wallen, 2006). Ayrıca bu araştırmalar, çok sayıda katılımcının araştırılan konu üzerindeki genel düşünce düzeylerini tespit etmeyi amaçlayan araştırmalardır. Bu sebeple araştırma kapsamında “ne, nasıl, ne zaman, ne şekilde” vb. gibi betimsel problemler detaylıca ele alınırken, “neden” problemi derinlemesine incelenmez (Wellington, 2006).

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evreni, Türkiye’de çeşitli branşlarda mücadele etmekte olan takım sporcuları ve bireysel sporculardır. Bu kapsamda araştırmanın örneklem grubunu Ankara ilinde takım sporcuları ve bireysel sporlarda mücadele eden 330 sporcu oluşturmaktadır. Araştırma kapsamındaki 136 sporcu takım sporlarında mücadele ederken 194 sporcu ise bireysel sporlarda mücadele etmektedir. Araştırma kapsamındaki sporcuların demografik bilgilerine yönelik veriler, frekans ve yüzde analizi ile analiz edilmiştir. Ulaşılan bulgular aşağıda sunulmuştur.

Tablo 3.1: Sporcuların Demografik Özelliklerine Yönelik Frekans ve Yüzde Analizi

		f	%
Cinsiyet	Kadın	82	24,8
	Erkek	248	75,2
Medeni Durum	Evli	85	25,8
	Bekâr	245	74,2
Yaş Grubu	18-24	132	40,0
	25-32	97	29,4
	33-40	78	23,6
	41 ve üzeri	23	7,0
Gelir Durumu	Gelir giderden az (düşük)	72	21,8
	Gelir gidere eşit (orta)	235	71,2
	Gelir giderden fazla (yüksek)	23	7,0
Eğitim Durumu	Lise	36	10,9
	Ön Lisans	27	8,2
	Lisans	234	70,9
	Lisansüstü	33	10,0
Aile Türü	Çekirdek	260	78,8
	Geniş	54	16,4
	Parçalanmış	16	4,8
Yaşamın Büyük Bölümünün Geçirildiği Yer	Köy-Kasaba	9	2,7
	İlçe Merkezi	54	16,4
	İl Merkezi	267	80,9
	Toplam	330	100

Tablo 3.1'e göre, örneklem grubunun %24,8'i kadın ve %75,2'si erkektir. Ayrıca, katılımcıların %25,8'i evli ve %74,2'si bekarıdır. Araştırmaya katılan sporcuların %40,0'ı 18-24, %29,4'ü 25-32, %23,6'sı 33-40 ve %7,0'si ise 41 ve üzeri yaş grubundadır. Katılımcıların %21,8'i düşük, %71,2'si orta ve %7'si ise yüksek gelir düzeyine sahiptir. Örneklem grubunun %10,9'u lise, %8,2'si ön lisans, %70,9'u lisans ve %10'u ise lisansüstü mezundur. Ek olarak, katılımcıların %78,8'i çekirdek, %16,4'ü geniş ve %4,8'i ise parçalanmış ailede yer almaktadır. Son olarak katılımcıların %2,7'si yaşamının büyük bölümünü köy-kasaba, %16,4'ü ilçe merkezi, %80,9'u il merkezi sınırları içinde geçirmiştir.

Tablo 3.2: Sporcuların Branş Türlerine Yönelik Frekans ve Yüzde Analizi

	f	%	
Bireysel Sporcular	Atletizm	25	7,6
	Taekwando	24	7,3
	Kick Boks	14	4,2
	Boks	22	6,7
	MMA	2	,6
	Tenis	12	3,6
	Masa Tenisi	5	1,5
	Modern Pentatlon	1	,3
	Yüzme	19	5,8
	Kayak	3	,9
	Bocce	4	1,2
	Eskrim	6	1,8
	Judo	10	3,0
	Sportif Tırmanış	2	,6
	Jimnastik	4	1,2
	Wushu	2	,6
	Dart	2	,6
	Okçuluk	2	,6
	Karate	5	1,5
	Satranç	1	,3
	Bilek Güreşi	3	,9
	Güreş	17	5,2
	Kürek	1	,3
	Atıcılık	1	,3
MuayThai	2	,6	
Takım Sporcuları	Oryantring	6	1,8
	Futsal	2	,6
	Futbol	69	20,9
	Amerikan Futbolu	2	,6
	Hentbol	8	2,4
	Voleybol	16	4,8
	Basketbol	30	9,1
	Badminton	4	1,2
	Ragbi	1	,3
	Halk Oyunları	1	,3
	Beyzbol	1	,3
	Senkronize Buz Pateni	1	,3
	Toplam	330	100

Tablo 3.2'ye göre örneklem grubunun %7,6'sı atletizm, %7,3'ü taekwando, %4,2'si kick boks, %6,7'si boks, %0,6'sı MMA, %3,6'sı tenis, %1,5'i masa tenisi, %0,3'ü modern pentatlon, %5,8'i yüzme, %0,9'u kayak, %1,2'si bocce, %1,8'i eskrim, %3'ü judo, %0,6'sı sportif tırmanış, %1,2'si jimnastik, %0,6'sı wushu, %0,6'sı dart, %0,6'sı okçuluk, %1,5'i karate, %0,3'ü satranç, %0,9'u bilek güreşi, %5,2'si güreş, %0,3'ü kürek, %0,3'ü atıcılık, %0,6'sı muaythai, %1,8'i oryantring,

%0,6'sı futsal, %20,9'u futbol, %0,6'sı Amerikan futbolu, %2,4'ü hentbol, %4,8'i voleybol, %9,1'i basketbol, %1,2'si badminton, %0,3'ü ragbi, %0,3'ü halk oyunları, %0,3'ü beyzbol ve %0,3'ü ise senkronize buz pateni sporu ile ilgilenmektedir.

Tablo 3.3: Sporcuların Spor Bilgilerine Yönelik Frekans ve Yüzde Analizi

		f	%
Branş Türü	Takım	136	41,2
	Bireysel	194	58,8
Branşında Milli Olma	Evet	117	35,5
	Hayır	213	64,5
Spora Başlama Yaşı	10 ve altı	151	45,8
	11-15	138	41,8
	16-20	33	10,0
	21-25	8	2,4
Lisanslı Olarak Spor Yapma Yılı	1-5	95	28,8
	6-10	124	37,6
	11-15	72	21,8
	16-20	26	7,9
	21 ve üzeri	13	3,9
Toplam		330	100

Tablo 3.3'e göre, örneklem grubunun %41,2'si takım sporcusu ve %58,8'i ise bireysel sporcudur. Ayrıca katılımcıların %35,5'i kendi branşında milli sporcuyken %64,5'i kendi branşında milli sporcu değildir. Ek olarak, katılımcıların %45,8'i 10 ve altı, %41,8'i 11-15, %10'u 16-20 ve %2,4'ü ise 21-25 yaş grubunda spora başlamıştır. Son olarak, katılımcıların %28,8'i 1-5 yıl, %37,6'sı 6-10 yıl, %21,8'i 11-15 yıl, %7,9'u 16-20 yıl ve %3,9'u ise 21 ve üzeri yıldır lisanslı olarak spor yapmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmadaki veriler, *Kişisel Bilgiler Formu*, *Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelimi Ölçeği* ve *Empati Düzeyi Belirleme Ölçeği* ile toplanmıştır.

3.3.1. Kişisel Bilgiler Formu

Araştırmada katılımcıların demografik özelliklerini tespit edebilmek için araştırmacı tarafından geliştirilen *Kişisel Bilgiler Formu* kullanılmıştır. Bu form, katılımcıların cinsiyet, medeni durum, yaş, kendisine ve anne-babasına ait eğitim durumu, gelir düzeyi, aile türü, kardeş sayısı, eğitim alınan lise türü, yaşamın büyük bölümünün geçirildiği bölgenin idari özellikleri gibi demografik sorulardan oluşmaktadır. Ayrıca bu formda, branş türü, branşında milli olma durumu, spora

başlama yaşı, lisanslı olarak spor yapma yılı ve aile içinde sporla ilgilenen başka kişilerin olup olmama durumu gibi sorular da yer almaktadır.

3.3.2. Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelimi Ölçeği

Araştırmada katılımcılar sportmenlik davranışlarını tespit edebilmek adına Vallerand vd. (1997) tarafından geliştirilen ve Türkçe uyarlaması Sezen-Balçıkanlı (2010) tarafından yapılan *Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelimi Ölçeği* kullanılmıştır. Bu ölçek, 20 maddeden oluşan 5'li likert tipte bir ölçektir. Ölçeğin Türkçe uyarlaması bir devlet üniversitesinin beden eğitimi ve spor bölümünde öğrenim görmekte olan 300 öğrencinin katılımı ile yürütülmüştür. Yapılan analizler sonucunda ölçeğin cronbach α güvenilirlik kat sayısı .91 şeklinde hesaplanmıştır. Bu bulgu, ölçeğin güvenilirliğinin yüksek olduğunu göstermektedir.

3.3.3. Empati Düzeyi Belirleme Ölçeği

Araştırmada katılımcıların empatik eğilim düzeylerini tespit edebilmek adına Lawrence vd. (2004) tarafından geliştirilen ve Türkçe uyarlaması Kaya ve Çolakoğlu (2015) tarafından yapılan *Empati Düzeyi Belirleme Ölçeği* kullanılmıştır. Bu ölçek, 13 maddeden oluşan 5'li likert tipte bir ölçektir. Ölçeğin Türkçe uyarlaması bir devlet üniversitesinin sosyal bilgiler öğretmenliği bölümünde öğrenim görmekte olan 297 öğrencinin katılımı ile yürütülmüştür. Yapılan analizler sonucunda ölçeğin cronbach α güvenilirlik kat sayısı .82 şeklinde hesaplanmıştır. Bu bulgu, ölçeğin güvenilirliğinin yüksek olduğunu göstermektedir.

3.4. Verilerin Toplanması

Bu araştırmada, bireysel sporcuların takım ve sporcularının sportmenlik davranışları ile empati eğilim düzeyleri arasındaki ilişkiyi Ankara ilini örnek alarak inceleyebilmek amaçlanmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda, örneklem grubuna uygulanacak anketler belirlenmiştir. Bu bağlamda araştırma verileri, *Kişisel Bilgiler Formu*, *Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelimi Ölçeği* ve *Empati Düzeyi Belirleme Ölçeği*'nin Ankara ilinde mücadele eden takım ve bireysel sporculara uygulanmasıyla toplanmıştır.

Bu süreçte anketler, yüz yüze uygulanmıştır. Bu bağlamda örneklem grubuna anket soruları sorulmuş ve bu sorulara yanıt alınmıştır. Bu sayede katılımcılar, düşüncelerini herhangi bir baskı altında kalmadan özgürce ifade edebilme fırsatı bulmuşlardır.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırma verileri, bütün sporcular, takım sporcuları ve bireysel sporcular olmak üzere 3 grup halinde analiz edilmiştir. Katılımcıların demografik bilgilerine yönelik veriler, frekans ve yüzde analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Ayrıca, takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeylerinin demografik bilgilere göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşma durumları incelenmiştir. Araştırma verileri normal dağılım gösterdiği için cinsiyet, medeni durum, branşında milli olma, aile içinde sporcu olma durumu ve branş türü gibi iki değişkenli parametreler bağımsız gruplar t testi ile analiz edilirken; yaş grubu, eğitim durumu, aile türü, gelir düzeyi, spora başlama yaşı, lisanslı olarak spor yapma yılı ve yaşamın büyük bölümünün geçirildiği yerin idari durumu gibi ikiden fazla sayıda değişken içeren parametreler tek yönlü varyans analizi (anova) ile analiz edilmiştir. Ayrıca, takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ile empati eğilim düzeyleri arasındaki ilişki korelasyon analizi ile incelenmiştir. Empati eğilim düzeyinin sportmenlik davranışına etkisi ise regresyon analizi kullanılarak değerlendirilmiştir.

4. BULGULAR

Bu bölümde, takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ile empati eğilim düzeyleri arasındaki ilişkiyi tespit edebilmek için yapılan analizlere yer verilmiştir. Yapılan her analiz, araştırma problemlerine yanıt verecek şekilde tablolara dönüştürülerek paylaşılmıştır.

Araştırmanın birinci problemi, “Takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri, cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?” şeklinde belirtilmiştir. Birinci araştırma problemi kapsamında katılımcılardan toplanan veriler, cinsiyete dayalı olarak bağımsız gruplar t testi ile analiz edilmiştir. Sporcuların sportmenlik davranışlarına ait bulgular Tablo 4.1’de ve empati eğilim düzeylerine ait bulgular ise Tablo 4.2’de sunulmuştur.

Tablo 4.1: Sporcuların Sportmenlik Davranışlarına Ait Puanların Cinsiyete Dayalı Kıyaslanması

	Gruplar	n	\bar{x}	ss	sd	t	p
Bütün Sporcular	Kadın	82	4,33	,57	328	1,69	,09
	Erkek	248	4,32	,53			
Takım Sporcuları	Kadın	22	4,33	,55	134	1,06	,29
	Erkek	114	4,21	,50			
Bireysel Sporcular	Kadın	60	4,47	,57	192	,68	,50
	Erkek	134	4,41	,53			

Tablo 4.1’den hareketle, araştırmaya katılan bütün sporcuların sportmenlik davranışı puanları cinsiyete dayalı olarak incelendiğinde, kadın ve erkek sporcular arasında anlamlı düzeyde bir fark bulunamamıştır [$t_{328}=1,69$; $p=,09$].

Tablo 4.1’e göre araştırmaya katılan kadın ve erkek takım sporcularının sportmenlik davranışı puanları arasında anlamlı düzeyde bir fark tespit edilememiştir [$t_{134}=1,06$; $p=,29$].

Tablo 4.1’e göre, araştırmaya katılan bireysel sporcuların sportmenlik davranışı puanları cinsiyet kapsamında kıyaslandığında, kadın ve erkek sporcular arasında anlamlı düzeyde bir fark belirlenememiştir [$t_{192}=,68$; $p=,50$].

Tablo 4.2: Sporcuların Empati Eğilim Düzeylerine Ait Puanların Cinsiyete Dayalı Kıyaslanması

	Gruplar	n	\bar{x}	ss	sd	t	p
Bütün Sporcular	Kadın	82	4,08	,66	328	,99	,33
	Erkek	248	4,01	,54			
Takım Sporcuları	Kadın	22	3,96	,61	134	,58	,56
	Erkek	114	4,02	,49			
Bireysel Sporcular	Kadın	60	4,13	,67	192	1,36	,18
	Erkek	134	4,00	,59			

Tablo 4.2’den hareketle, araştırmaya katılan bütün sporcuların empati eğilim düzeyi puanları cinsiyete dayalı olarak incelendiğinde, kadın ve erkek sporcular arasında anlamlı düzeyde bir fark bulunamamıştır [$t_{328}=,99$; $p=,33$].

Tablo 4.2’e göre, araştırmaya katılan takım sporcularının empati eğilim düzeyi puanları cinsiyete kapsamına karşılaştırıldığında, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir fark belirlenememiştir [$t_{134}=,58$; $p=,56$].

Tablo 4.2’den hareketle, araştırmaya katılan kadın ve erkek bireysel sporcuların empati eğilim düzeyi puanlarının cinsiyete dayalı olarak kıyaslanmasında, anlamlı düzeyde bir fark tespit edilememiştir [$t_{192}=1,36$; $p=,18$].

Araştırmanın ikinci problemi, ‘‘Takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri, medeni duruma göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?’’ şeklinde belirtilmiştir. İkinci araştırma problemi kapsamında katılımcılardan toplanan veriler, medeni duruma dayalı olarak bağımsız gruplar t testi ile analiz edilmiştir. Bu bağlamda sporcuların sportmenlik davranışlarına ait bulgular Tablo 4.3’te ve empati eğilim düzeylerine ait bulgular ise Tablo 4.4’te sunulmuştur.

Tablo 4.3: Sporcuların Sportmenlik Davranışlarına Ait Puanların Medeni Duruma Dayalı Kıyaslanması

	Gruplar	n	\bar{x}	ss	sd	t	p																				
Bütün Sporcular	Evli	85	4,42	,51	328	1,36	,17																				
	Bekar	245	4,32	,55				Takım Sporcuları	Evli	32	4,32	,51	134	1,19	,23	Bekar	104	4,20	,51	Bireysel Sporcular	Evli	53	4,47	,51	192	,65	,52
Takım Sporcuları	Evli	32	4,32	,51	134	1,19	,23																				
	Bekar	104	4,20	,51				Bireysel Sporcular	Evli	53	4,47	,51	192	,65	,52	Bekar	141	4,41	,55								
Bireysel Sporcular	Evli	53	4,47	,51	192	,65	,52																				
	Bekar	141	4,41	,55																							

Tablo 4.3’e göre, araştırmaya katılan bütün sporcuların sportmenlik davranışı puanları medeni duruma dayalı olarak incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir fark tespit edilememiştir [$t_{328}=1,36$; $p=,17$].

Tablo 4.3’ten hareketle, araştırmaya katılan takım sporcularının sportmenlik davranışı puanları medeni duruma dayalı olarak incelendiğinde, evli ve bekar sporcular arasında anlamlı düzeyde bir fark bulunamamıştır [$t_{134}=1,19$; $p=,23$].

Tablo 4.3’e göre, araştırmaya katılan bireysel sporcuların sportmenlik davranışı puanları medeni durum kapsamında kıyaslandığında, kadın ve erkek sporcular arasında anlamlı düzeyde bir fark belirlenememiştir [$t_{192}=,65$; $p=,52$].

Tablo 4.4: Sporcuların Empati Eğilim Düzeylerine Ait Puanların Medeni Duruma Dayalı Kıyaslanması

	Gruplar	n	\bar{x}	ss	sd	t	p
Bütün Sporcular	Evli	85	4,09	,60	328	1,21	,23
	Bekar	245	4,00	,55			
Takım Sporcuları	Evli	32	4,08	,57	134	,82	,42
	Bekar	104	3,99	,49			
Bireysel Sporcular	Evli	53	4,11	,62	192	,88	,38
	Bekar	141	4,02	,61			

Tablo 4.4'e göre, araştırmaya katılan bütün sporcuların empati eğilim düzeyi puanları medeni duruma dayalı olarak kıyaslandığında, evli ve bekar sporcular arasında anlamlı düzeyde bir fark tespit edilememiştir [$t_{328}=1,21$; $p=,23$].

Tablo 4.4'ten hareketle, araştırmaya katılan takım sporcularının empati eğilim düzeyi puanları medeni duruma dayalı olarak incelendiğinde, evli ve bekar sporcular arasında anlamlı düzeyde bir fark bulunamamıştır [$t_{134}=,82$; $p=,42$].

Tablo 4.4'e göre, araştırmaya katılan evli ve bekar bireysel sporcuların empati eğilim düzeyi puanları medeni duruma dayalı olarak incelendiğinde, anlamlı düzeyde bir fark bulunamamıştır [$t_{192}=,88$; $p=,38$].

Araştırmanın üçüncü problemi, "Takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri, yaş grubuna göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?" şeklinde belirtilmiştir. Üçüncü araştırma problemi kapsamında katılımcılardan toplanan veriler, yaş grubuna dayalı olarak tek yönlü varyans analizi (anova) ile analiz edilmiştir. Bu bağlamda sporcuların sportmenlik davranışlarına ait bulgular Tablo 4.5'te ve empati eğilim düzeylerine ait bulgular ise Tablo 4.6'da sunulmuştur.

Tablo 4.5: Sporcuların Sportmenlik Davranışlarına Ait Puanların Yaş Grubuna Dayalı Kıyaslanması

	Gruplar	n	\bar{x}	ss	F	p
Bütün Sporcular	18-24	132	4,31	,56	3,92	,01
	25-32	97	4,37	,48		
	33-40	78	4,71	,29		
	41 ve üzeri	23	4,67	,35		
	Toplam	330	4,35	,54		
Takım Sporcuları	18-24	60	4,17	,51	3,04	,03
	25-32	33	4,30	,49		
	33-40	38	4,77	,06		
	41 ve üzeri	5	4,88	,18		
	Toplam	136	4,23	,51		
Bireysel Sporcular	18-24	72	4,40	,58	1,38	,25
	25-32	64	4,43	,46		
	33-40	40	4,70	,32		
	41 ve üzeri	18	4,56	,39		
	Toplam	194	4,43	,54		

Tablo 4.5'ten hareketle araştırmaya katılan bütün sporcuların sportmenlik davranışı puanları yaş grubuna dayalı olarak incelendiğinde, 33-40 yaş grubundaki sporcuların sportmenlik davranışı puanlarının 18-24 yaş grubundaki sporcuların puanlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir [$F_{(3, 326)}=3,92$; $p=,01$].

Tablo 4.5'e göre, örneklem grubundaki takım sporcularının sportmenlik davranışı puanları yaş grubuna dayalı kıyaslandığında, 33-40 yaş grubundaki sporcuların sportmenlik davranışı puanlarının 18-24 yaş grubundaki sporcuların puanlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir [$F_{(3, 326)}=3,04$; $p=,03$].

Tablo 4.5'ten hareketle araştırmaya katılan bireysel sporcuların sportmenlik davranışı puanları yaş grubuna dayalı olarak incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir [$F_{(3, 132)}=1,38$; $p=,25$].

Tablo 4.6: Sporcuların Empati Eğilim Düzeylerine Ait Puanların Yaş Grubuna Dayalı Kıyaslanması

	Gruplar	n	\bar{x}	ss	F	p
Bütün Sporcular	18-24	132	3,99	,56	2,30	,08
	25-32	97	4,07	,63		
	33-40	78	4,34	,42		
	41 ve üzeri	23	4,15	,37		
	Toplam	330	4,03	,57		
Takım Sporcuları	18-24	60	4,00	,44	1,79	,15
	25-32	33	3,97	,64		
	33-40	38	4,51	,39		
	41 ve üzeri	5	4,54	,21		
	Toplam	136	4,23	,51		
Bireysel Sporcular	18-24	72	3,98	,63	1,79	,15
	25-32	64	4,16	,61		
	33-40	40	4,31	,43		
	41 ve üzeri	18	3,96	,26		
	Toplam	194	4,04	,62		

Tablo 4.6'dan hareketle araştırmaya katılan bütün sporcuların empati eğilim düzeyi puanları yaş grubuna dayalı olarak incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir [$F_{(3, 326)}=2,30$; $p=,08$].

Tablo 4.6'ya göre, örneklem grubundaki takım sporcularının empati eğilim düzeyi puanları yaş grubuna dayalı kıyaslandığında, gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık belirlenememiştir [$F_{(3, 326)}=1,79$; $p=,15$].

Tablo 4.6'dan hareketle araştırmaya katılan bireysel sporcuların empati eğilim düzeyi puanları yaş grubuna dayalı olarak incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir [$F_{(3, 132)}=1,79$; $p=,15$].

Araştırmanın dördüncü problemi, “Takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri, eğitim durumuna göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?” şeklinde belirtilmiştir. Dördüncü araştırma problemi kapsamında katılımcılardan toplanan veriler, eğitim durumuna dayalı olarak tek yönlü varyans analizi (anova) ile analiz edilmiştir. Bu bağlamda sporcuların sportmenlik davranışlarına ait bulgular Tablo 4.7'de ve empati eğilim düzeylerine ait bulgular ise Tablo 4.8'de sunulmuştur.

Tablo 4.7: Sporcuların Sportmenlik Davranışlarına Ait Puanların Eğitim Durumuna Dayalı Kıyaslanması

	Gruplar	n	\bar{x}	ss	F	p
Bütün Sporcular	Lise	36	4,51	,42	2,72	,45
	Ön Lisans	27	4,34	,72		
	Lisans	234	4,30	,53		
	Lisans Üstü	33	4,49	,46		
	Toplam	330	4,35	,54		
Takım Sporcuları	Lise	4	3,81	,28	1,55	,21
	Ön Lisans	11	4,14	,47		
	Lisans	114	4,03	,48		
	Lisans Üstü	7	3,67	,94		
	Toplam	136	4,01	,51		
Bireysel Sporcular	Lise	32	4,54	,42	,69	,56
	Ön Lisans	16	4,39	,81		
	Lisans	120	4,40	,54		
	Lisans Üstü	26	4,49	,48		
	Toplam	194	4,43	,54		

Tablo 4.7'den hareketle araştırmaya katılan bütün sporcuların sportmenlik davranışı puanları eğitim durumuna dayalı olarak incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir [$F_{(3, 326)}=1,64$; $p=,45$].

Tablo 4.7'ye göre, örneklem grubundaki takım sporcularının sportmenlik davranışı puanları eğitim durumu kapsamında kıyaslandığında, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir farklılık belirlenememiştir [$F_{(3, 132)}=1,55$; $p=,21$].

Tablo 4.7'den hareketle araştırmaya katılan bireysel sporcuların sportmenlik davranışı puanları eğitim durumuna dayalı olarak incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir [$F_{(3, 190)}=,69$; $p=,56$].

Tablo 4.8: Sporcuların Empati Eğilim Düzeylerine Ait Puanların Eğitim Durumuna Dayalı Kıyaslanması

	Gruplar	n	\bar{x}	ss	F	p
Bütün Sporcular	Lise	36	4,01	,55	,30	,83
	Ön Lisans	27	3,96	,76		
	Lisans	234	4,05	,54		
	Lisans Üstü	33	3,98	,76		
	Toplam	330	4,03	,57		
Takım Sporcuları	Lise	4	4,41	,43	1,01	,39
	Ön Lisans	11	4,26	,58		
	Lisans	114	4,20	,51		
	Lisans Üstü	7	4,51	,40		
	Toplam	136	4,23	,51		
Bireysel Sporcular	Lise	32	4,03	,44	,67	,57
	Ön Lisans	16	3,84	,91		
	Lisans	120	4,07	,59		
	Lisans Üstü	26	4,07	,70		
	Toplam	194	4,04	,62		

Tablo 4.8’den hareketle araştırmadaki bütün sporcuların empati eğilim düzeyi puanları eğitim durumuna dayalı kıyaslandığında, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı belirlenmiştir [$F_{(3, 326)}=,30$; $p=,83$].

Tablo 4.8’den hareketle araştırmaya katılan takım sporcularının empati eğilim düzeyleri eğitim durumuna dayalı karşılaştırıldığında, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı bulunamamıştır [$F_{(3, 132)}=1,01$; $p=,39$].

Tablo 4.8’den hareketle araştırmaya katılan bireysel sporcuların empati eğilim düzeyi puanları eğitim durumuna dayalı olarak incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir [$F_{(3, 190)}=,67$; $p=,57$].

Araştırmanın beşinci problemi, “Takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri, aylık gelire göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?” şeklinde belirtilmiştir. Beşinci araştırma problemi kapsamında katılımcılardan toplanan veriler, aylık gelire dayalı olarak tek yönlü varyans analizi (anova) ile analiz edilmiştir. Bu bağlamda sporcuların sportmenlik davranışlarına ait bulgular Tablo 4.9’da ve empati eğilim düzeylerine ait bulgular ise Tablo 4.10’da sunulmuştur.

Tablo 4.9: Sporcuların Sportmenlik Davranışlarına Ait Puanların Aylık Gelire Dayalı Kıyaslanması

	Gruplar	n	\bar{x}	ss	F	p
Bütün Sporcular	Gelir giderden az	72	4,26	,64	1,75	,18
	Gelir gidere eşit	235	4,36	,54		
	Gelir giderden fazla	23	4,48	,53		
	Toplam	330	4,35	,57		
Takım Sporcuları	Gelir giderden az	32	3,89	,60	1,22	,30
	Gelir gidere eşit	96	4,05	,48		
	Gelir giderden fazla	8	4,00	,42		
	Toplam	136	4,01	,51		
Bireysel Sporcular	Gelir giderden az	40	4,36	,62	,41	,66
	Gelir gidere eşit	139	4,45	,53		
	Gelir giderden fazla	15	4,48	,38		
	Toplam	194	4,43	,54		

Tablo 4.9'dan hareketle araştırmaya katılan bütün sporcuların sportmenlik davranışı puanları gelir durumuna dayalı olarak incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir [$F_{(2, 327)}=1,75; p=,18$].

Tablo 4.9'a göre araştırmaya katılan takım sporcularının sportmenlik davranışı puanları gelir durumuna dayalı incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir farkın olmadığı belirlenmiştir [$F_{(2, 133)}=1,22; p=,30$].

Tablo 4.9'dan hareketle araştırmaya katılan bireysel sporcuların sportmenlik davranışı puanları aylık gelir durumuna dayalı karşılaştırıldığında, gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı belirlenmemiştir [$F_{(2,191)}=,41; p=,66$].

Tablo 4.10: Sporcuların Empati Eğilim Düzeylerine Ait Puanların Aylık Gelire Dayalı Kıyaslanması

	Gruplar	n	\bar{x}	ss	F	p
Bütün Sporcular	Gelir giderden az	72	3,83	,64	5,92	,003
	Gelir gidere eşit	235	4,09	,54		
	Gelir giderden fazla	23	4,01	,54		
	Toplam	330	4,03	,57		
Takım Sporcuları	Gelir giderden az	32	4,13	,59	1,67	,19
	Gelir gidere eşit	96	4,24	,49		
	Gelir giderden fazla	8	4,49	,30		
	Toplam	136	4,23	,51		
Bireysel Sporcular	Gelir giderden az	40	3,78	,62	4,87	,01
	Gelir gidere eşit	139	4,12	,53		
	Gelir giderden fazla	15	4,02	,38		
	Toplam	194	4,04	,54		

Tablo 4.10'dan hareketle araştırmaya katılan bütün sporcuların empati eğilim düzeyi puanları gelir durumuna dayalı olarak incelendiğinde, geliri giderine eşit olan sporcuların empati eğilim düzeyi puanlarının geliri giderinden az olan sporcuların

puanlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir [$F_{(2, 327)}=5,92; p=,003$].

Tablo 4.10'dan hareketle araştırmaya katılan takım sporcularının empati eğilim düzeyleri gelir durumuna dayalı kıyaslandığında, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir farklılık tespit edilememiştir [$F_{(2, 133)}=1,67; p=,19$].

Tablo 4.10'dan hareketle araştırmaya katılan bireysel sporcuların empati eğilim düzeyi puanları gelir durumuna dayalı olarak incelendiğinde, geliri giderine eşit olan sporcuların empati eğilim düzeyi puanlarının geliri giderinden az olan sporcuların puanlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur [$F_{(2, 191)}=4,87; p=,01$].

Araştırmanın altıncı problemi, "Takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri, aile türüne göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?" şeklinde belirtilmiştir. Altıncı araştırma problemi kapsamında katılımcılardan toplanan veriler, aile türüne dayalı olarak tek yönlü varyans analizi (anova) ile analiz edilmiştir. Bu bağlamda sporcuların sportmenlik davranışlarına ait bulgular Tablo 4.11'de ve empati eğilim düzeylerine ait bulgular ise Tablo 4.12'de sunulmuştur.

Tablo 4.11: Sporcuların Sportmenlik Davranışlarına Ait Puanların Aile Türüne Dayalı Kıyaslanması

	Gruplar	n	\bar{x}	ss	F	p
Bütün Sporcular	Çekirdek	260	4,38	,52	1,76	,17
	Geniş	54	4,26	,60		
	Parçalanmış	16	4,18	,57		
	Toplam	330	4,35	,54		
Takım Sporcuları	Çekirdek	105	3,98	,53	1,13	,33
	Geniş	25	4,15	,41		
	Parçalanmış	6	4,00	,49		
	Toplam	136	4,01	,51		
Bireysel Sporcular	Çekirdek	155	4,46	,52	1,62	,20
	Geniş	29	4,36	,59		
	Parçalanmış	10	4,18	,71		
	Toplam	194	4,43	,54		

Tablo 4.11'den hareketle araştırmadaki bütün sporcuların sportmenlik davranışı puanları aile türüne dayalı incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir farklılık belirlenememiştir [$F_{(2, 327)}=1,76; p=,17$].

Tablo 4.11'den hareketle araştırmaya katılan takım sporcularının sportmenlik davranışı puanları aile türüne dayalı olarak incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir [$F_{(2, 133)}=1,13; p=,33$].

Tablo 4.11'e göre araştırmaya katılan bireysel sporcuların sportmenlik davranışı

puanları aile türüne dayalı olarak incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir [$F_{(2, 191)}=1,62; p=,20$].

Tablo 4.12: Sporcuların Empati Eğilim Düzeylerine Ait Puanların Aile Türüne Dayalı Kıyaslanması

	Gruplar	n	\bar{x}	ss	F	p
Bütün Sporcular	Çekirdek	260	4,02	,60	,80	,45
	Geniş	54	4,09	,45		
	Parçalanmış	16	3,89	,54		
	Toplam	330	4,03	,57		
Takım Sporcuları	Çekirdek	105	4,25	,50	,38	,68
	Geniş	25	4,15	,60		
	Parçalanmış	6	4,20	,26		
	Toplam	136	4,23	,51		
Bireysel Sporcular	Çekirdek	155	4,05	,64	,62	,54
	Geniş	29	4,05	,48		
	Parçalanmış	10	3,83	,59		
	Toplam	194	4,04	,62		

Tablo 4.12’den hareketle araştırmadaki bütün sporcuların empati eğilim düzeyi puanları aile türüne dayalı incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir fark bulunamamıştır [$F_{(2, 327)}=,80; p=,45$].

Tablo 4.12’den hareketle araştırmaya katılan takım sporcularının empati eğilim düzeyi puanları aile türüne dayalı olarak incelendiğinde, gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir [$F_{(2, 133)}=,38; p=,68$].

Tablo 4.12’den hareketle araştırmaya katılan bireysel sporcuların empati eğilim düzeyi puanları aile türüne dayalı olarak incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı belirlenmiştir [$F_{(2, 191)}=,62; p=,54$].

Araştırmanın yedinci problemi, “Takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri, yaşamın büyük bölümünün geçirildiği yere göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?” şeklinde belirtilmiştir. Yedinci araştırma problemi kapsamında katılımcılardan toplanan veriler, yaşamın büyük bölümünün geçirildiği yere dayalı olarak tek yönlü varyans analizi (anova) ile analiz edilmiştir. Bu bağlamda sporcuların sportmenlik davranışlarına ait bulgular Tablo 4.13’te ve empati eğilim düzeylerine ait bulgular ise Tablo 4.14’te sunulmuştur.

Tablo 4.13: Sporcuların Sportmenlik Davranışlarına Ait Puanların Yaşamın Büyük Bölümünün Geçirildiği Yere Dayalı Kıyaslanması

	Gruplar	n	\bar{x}	ss	F	p
Bütün Sporcular	Köy-Kasaba	9	3,99	,46	2,62	,07
	İlçe Merkezi	54	4,29	,61		
	İl Merkezi	267	4,37	,52		
	Toplam	330	4,35	,54		
Takım Sporcuları	Köy-Kasaba	4	4,08	,35	,19	,83
	İlçe Merkezi	22	4,07	,50		
	İl Merkezi	110	4,00	,52		
	Toplam	136	4,01	,51		
Bireysel Sporcular	Köy-Kasaba	5	3,99	,56	2,60	,08
	İlçe Merkezi	32	4,33	,62		
	İl Merkezi	157	4,47	,52		
	Toplam	194	4,43	,54		

Tablo 4.13'e göre araştırmadaki bütün sporcuların sportmenlik davranışlarında yaşamın büyük bölümünün geçirildiği yere dayalı anlamlı düzeyde bir farklılık yoktur [$F_{(2, 327)}=2,62$; $p=,07$].

Tablo 4.13'ten hareketle araştırmaya katılan takım sporcularının sportmenlik davranışı puanları yaşamın büyük bölümünün geçirildiği yere dayalı incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir [$F_{(2, 133)}=,19$; $p=,83$].

Tablo 4.13'ten hareketle araştırmaya katılan bireysel sporcuların sportmenlik davranışı puanları yaşamın büyük bölümünün geçirildiği yere dayalı olarak incelendiğinde, gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir fark belirlenmemiştir [$F_{(2, 191)}=2,60$; $p=,08$].

Tablo 4.14: Sporcuların Empati Eğilim Düzeylerine Ait Puanların Yaşamın Büyük Bölümünün Geçirildiği Yere Dayalı Kıyaslanması

	Gruplar	n	\bar{x}	ss	F	p
Bütün Sporcular	Köy-Kasaba	9	3,69	,70	2,20	,11
	İlçe Merkezi	54	3,96	,53		
	İl Merkezi	267	4,06	,58		
	Toplam	330	4,03	,57		
Takım Sporcuları	Köy-Kasaba	4	3,99	,40	,45	,64
	İlçe Merkezi	22	4,23	,59		
	İl Merkezi	110	4,24	,50		
	Toplam	136	4,23	,51		
Bireysel Sporcular	Köy-Kasaba	5	3,39	,78	4,54	,01
	İlçe Merkezi	32	3,89	,54		
	İl Merkezi	157	4,09	,61		
	Toplam	194	4,04	,62		

Tablo 4.14'ten hareketle araştırmaya katılan bütün sporcuların empati eğilim düzeyi puanları yaşamın büyük bölümünün geçirildiği yere dayalı olarak incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir [$F_{(2, 327)}=2,20$; $p=,11$].

Tablo 4.14'ten hareketle araştırmadaki takım sporcularının empati eğilim düzeyi puanları yaşamın büyük bölümünün geçirildiği yere dayalı olarak incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı belirlenmiştir [$F_{(2, 133)}=,45$; $p=,64$].

Tablo 4.14'ten hareketle araştırmaya katılan bireysel sporcuların empati eğilim düzeyi puanları yaşamın büyük bölümünün geçirildiği yere dayalı olarak incelendiğinde, yaşamının büyük bölümünde il merkezinde yaşayan sporcuların empati eğilim düzeyi puanlarının köy-kasabada yaşayan sporcuların puanlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur [$F_{(2, 191)}=4,54$; $p=,01$].

Araştırmanın sekizinci problemi, "Takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri, branşında milli olma durumuna göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?" şeklinde belirtilmiştir. Sekizinci araştırma problemi kapsamında katılımcılardan toplanan veriler, branşında milli olma durumuna dayalı olarak bağımsız gruplar t testi ile analiz edilmiştir. Bu bağlamda sporcuların sportmenlik davranışlarına ait bulgular Tablo 4.15'te ve empati eğilim düzeylerine ait bulgular ise Tablo 4.16'da sunulmuştur.

Tablo 4.15: Sporcuların Sportmenlik Davranışlarına Ait Puanların Branşında Milli Olma Durumuna Dayalı Kıyaslanması

	Gruplar	n	\bar{x}	ss	sd	t	p
Bütün Sporcular	Evet	117	4,40	,56	328	1,41	,16
	Hayır	213	4,32	,52			
Takım Sporcuları	Evet	13	4,31	,70	134	,63	,53
	Hayır	123	4,22	,49			
Bireysel Sporcular	Evet	104	4,41	,54	192	-,47	,64
	Hayır	90	4,45	,54			

Tablo 4.15'ten hareketle araştırmaya katılan bütün sporcuların sportmenlik davranışı puanları branşında milli olmaya göre incelendiğinde, anlamlı düzeyde bir fark tespit edilememiştir [$t_{328}=-1,41$; $p=,16$].

Tablo 4.15'ten hareketle araştırmadaki takım sporcularının sportmenlik davranışları branşında milli olma durumuna dayalı olarak incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir fark belirlenememiştir [$t_{134}=,63$; $p=,53$].

Tablo 4.15'ten hareketle araştırmaya katılan bireysel sporcuların sportmenlik davranışı puanları branşında milli olma durumuna dayalı olarak incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir fark bulunamamıştır [$t_{192}=-,47$; $p=,64$].

Tablo 4.16: Sporcuların Empati Eğilim Düzeylerine Ait Puanların Branşında Milli Olma Durumuna Dayalı Kıyaslanması

	Gruplar	n	\bar{x}	ss	sd	t	p
Bütün Sporcular	Evet	117	3,98	,59	328	-1,17	,24
	Hayır	213	4,06	,57			
Takım Sporcuları	Evet	13	4,03	,73	134	,13	,90
	Hayır	123	4,01	,49			
Bireysel Sporcular	Evet	104	3,97	,57	192	-1,66	,10
	Hayır	90	4,12	,66			

Tablo 4.16'dan hareketle araştırmaya katılan bütün sporcuların empati eğilim düzeyi puanları branşında milli olma durumuna dayalı olarak incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir fark tespit edilememiştir [$t_{328}=-1,17$; $p=,24$].

Tablo 4.16'ya göre araştırmadaki takım sporcularının empati eğilim düzeyi puanlarında branşında milli olma durumuna göre anlamlı düzeyde bir fark yoktur [$t_{134}=,13$; $p=,90$].

Tablo 4.16'dan hareketle araştırmaya katılan bireysel sporcuların empati eğilimleri branşında milli olma durumuna dayalı incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir fark bulunamamıştır [$t_{192}=-1,66$; $p=,10$].

Araştırmanın dokuzuncu problemi, ‘‘Takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri, spora başlama yaşına göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?’’ şeklinde belirtilmiştir. Dokuzuncu araştırma problemi kapsamında katılımcılardan toplanan veriler, spora başlama yaşına dayalı olarak tek yönlü varyans analizi (anova) ile analiz edilmiştir. Bu bağlamda sporcuların sportmenlik davranışlarına ait bulgular Tablo 4.17'de ve empati eğilim düzeylerine ait bulgular ise Tablo 4.18'de sunulmuştur.

Tablo 4.17: Sporcuların Sportmenlik Davranışlarına Ait Puanların Spora Başlama Yaşına Dayalı Kıyaslanması

	Gruplar	n	\bar{x}	ss	F	p
Bütün Sporcular	10 ve altı	151	4,29	,57	1,21	,31
	11-15	138	4,39	,51		
	16-20	33	4,41	,49		
	21-25	8	4,46	,44		
	Toplam	330	4,35	,54		
Takım Sporcuları	10 ve altı	69	4,03	,58	,52	,67
	11-15	53	4,01	,43		
	16-20	11	3,87	,48		
	21-25	3	4,26	,39		
	Toplam	136	4,01	,51		
Bireysel Sporcular	10 ve altı	82	4,36	,60	,86	,46
	11-15	85	4,49	,48		
	16-20	22	4,46	,56		
	21-25	5	4,53	,42		
	Toplam	194	4,43	,54		

Tablo 4.17'ye göre, bütün sporcuların sportmenlik davranışı puanları spora başlama yaşına dayalı olarak incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir fark olmadığı tespit edilmiştir [$F_{(3, 326)}=1,21; p=,31$].

Tablo 4.17'den hareketle araştırmadaki takım sporcularının sportmenlik davranışları spora başlama yaşına dayalı incelendiğinde, anlamlı düzeyde bir farklılık bulunamamıştır [$F_{(3, 132)}=,52; p=,67$].

Tablo 4.17'den hareketle araştırmaya katılan bireysel sporcuların sportmenlik davranışı puanları spora başlama yaşına dayalı olarak incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir [$F_{(3, 190)}=,86; p=,46$].

Tablo 4.18: Sporcuların Empati Eğilim Düzeylerine Ait Puanların Spora Başlama Yaşına Dayalı Kıyaslanması

	Gruplar	n	\bar{x}	ss	F	p
Bütün Sporcular	10 ve altı	151	4,00	,62	,66	,58
	11-15	138	4,08	,51		
	16-20	33	3,98	,61		
	21-25	8	3,98	,57		
	Toplam	330	4,03	,57		
Takım Sporcuları	10 ve altı	69	4,20	,53	,25	,86
	11-15	53	4,23	,53		
	16-20	11	4,32	,31		
	21-25	3	4,35	,54		
	Toplam	136	4,23	,51		
Bireysel Sporcular	10 ve altı	82	3,97	,66	1,16	,33
	11-15	85	4,13	,55		
	16-20	22	4,03	,68		
	21-25	5	3,82	,63		
	Toplam	194	4,04	,62		

Tablo 4.18'e göre, örneklem grubundaki bütün sporcuların empati eğilimleri spora başlama yaşına dayalı kıyaslandığında, anlamlı düzeyde bir farklılık belirlenememiştir [$F_{(3, 326)}=,66$; $p=,58$].

Tablo 4.18'den hareketle araştırmaya katılan takım sporcularının empati eğilim düzeyi puanları spora başlama yaşına dayalı olarak incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir [$F_{(3, 132)}=,25$; $p=,86$].

Tablo 4.18'e göre, bireysel sporcuların empati eğilim düzeylerinde spora başlama yaşına göre anlamlı düzeyde bir farklılık yoktur [$F_{(3, 190)}=1,16$; $p=,33$].

Araştırmanın onuncu problemi, "Takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri, lisanslı olarak spor yapma yılına göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?" şeklinde belirtilmiştir. Onuncu araştırma problemi kapsamında katılımcılardan toplanan veriler, lisanslı olarak spor yapma yılına dayalı olarak tek yönlü varyans analizi (anova) ile analiz edilmiştir. Bu bağlamda sporcuların sportmenlik davranışlarına ait bulgular Tablo 4.19'da ve empati eğilim düzeylerine ait bulgular ise Tablo 4.20'de sunulmuştur.

Tablo 4.19: Sporcuların Sportmenlik Davranışlarına Ait Puanların Lisanslı Olarak Spor Yapma Yılına Dayalı Kıyaslanması

	Gruplar	n	\bar{x}	ss	F	p
Bütün Sporcular	1-5	95	4,31	,60	2,10	,08
	6-10	124	4,30	,53		
	11-15	72	4,59	,46		
	16-20	26	4,26	,59		
	21 ve üzeri	13	4,61	,26		
	Toplam	330	4,35	,54		
Takım Sporcuları	1-5	43	4,09	,42	1,39	,24
	6-10	54	3,99	,48		
	11-15	27	3,87	,68		
	16-20	11	4,12	,43		
	21 ve üzeri	1	4,69			
	Toplam	136	4,01	,51		
Bireysel Sporcular	1-5	52	4,39	,66	1,33	,26
	6-10	70	4,38	,55		
	11-15	45	4,56	,37		
	16-20	15	4,32	,55		
	21 ve üzeri	12	4,60	,27		
	Toplam	194	4,43	,54		

Tablo 4.19'dan hareketle bütün sporcuların sportmenlik davranışları lisanslı olarak spor yapma yılına dayalı kıyaslandığında, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir farklılaşma tespit edilememiştir [$F_{(4, 325)}=2,10$; $p=,08$].

Tablo 4.19'dan hareketle araştırmaya katılan takım sporcularının sportmenlik davranışı puanları lisanslı olarak spor yapma yılına dayalı incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı belirlenmiştir [$F_{(4, 131)}=1,39$; $p=,24$].

Tablo 4.19'dan hareketle bireysel sporcuların sportmenlik davranışı puanları lisanslı olarak spor yapma yılına dayalı incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir [$F_{(4, 189)}=1,33$; $p=,26$].

Tablo 4.20: Sporcuların Empati Eğilim Düzeylerine Ait Puanların Lisanslı Olarak Spor Yapma Yılına Dayalı Kıyaslanması

	Gruplar	n	\bar{x}	ss	F	p
Bütün Sporcular	1-5	95	4,07	,60	1,83	,12
	6-10	124	3,97	,56		
	11-15	72	3,99	,64		
	16-20	26	4,15	,41		
	21 ve üzeri	13	4,34	,32		
	Toplam	330	4,03	,57		
Takım Sporcuları	1-5	43	4,22	,50	,44	,78
	6-10	54	4,20	,48		
	11-15	27	4,29	,55		
	16-20	11	4,17	,67		
	21 ve üzeri	1	4,75			
	Toplam	136	4,23	,51		
Bireysel Sporcular	1-5	52	4,05	,71	1,17	,33
	6-10	70	3,95	,61		
	11-15	45	4,06	,61		
	16-20	15	4,18	,41		
	21 ve üzeri	12	4,31	,32		
	Toplam	194	4,04	,62		

Tablo 4.20’den hareketle araştırmaya katılan bütün sporcuların empati eğilim düzeyleri lisanslı olarak spor yapma yılına göre karşılaştırıldığında, anlamlı düzeyde bir farklılaşma belirlenememiştir [$F_{(4, 325)}=1,83; p=,12$].

Tablo 4.20’den hareketle araştırmaya katılan takım sporcularının empati eğilim düzeyi puanları lisanslı olarak spor yapma yılına dayalı incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir [$F_{(4, 131)}=,44; p=,78$].

Tablo 4.20’ye göre bireysel sporcuların empati eğilim düzeyi puanları lisanslı olarak spor yapma yılına dayalı anlamlı düzeyde bir farklılaşma göstermemektedir [$F_{(4, 189)}=1,17; p=,33$].

Araştırmanın on birinci problemi, “Takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri, aile içinde sporcu bulunması durumuna göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?” şeklinde belirtilmiştir. On birinci araştırma problemi kapsamında katılımcılardan toplanan veriler, aile içinde sporcu bulunması durumuna dayalı olarak bağımsız gruplar t testi ile analiz edilmiştir. Bu bağlamda sporcuların sportmenlik davranışlarına ait bulgular Tablo 4.21’de ve empati eğilim düzeylerine ait bulgular ise Tablo 4.22’de sunulmuştur.

Tablo 4.21: Sporcuların Sportmenlik Davranışlarına Ait Puanların Aile İçinde Sporcu Bulunması Durumuna Dayalı Kıyaslanması

	Gruplar	n	\bar{x}	ss	sd	t	p
Bütün Sporcular	Yok	197	4,10	,52	328	-1,01	,32
	Var	133	3,98	,56			
Takım Sporcuları	Yok	92	4,19	,53	134	-1,26	,21
	Var	44	4,31	,47			
Bireysel Sporcular	Yok	105	4,44	,50	192	,24	,30
	Var	89	4,42	,59			

Tablo 4.21’den hareketle bütün sporcuların sportmenlik davranışı puanları aile içinde sporcu bulunması durumuna dayalı incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir fark bulunamamıştır [$t_{328}=-1,01$; $p=,32$].

Tablo 4.21’den hareketle araştırmaya katılan takım sporcularının sportmenlik davranış düzeyleri aile içinde sporcu bulunmasına göre kıyaslandığında, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir fark tespit edilememiştir [$t_{134}=-1,26$; $p=,21$].

Tablo 4.21’e göre araştırmaya katılan bireysel sporcuların sportmenlik davranışı puanları aile içinde sporcu bulunması durumuna dayalı olarak incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir farklılık belirlenememiştir [$t_{192}=-,24$; $p=,30$].

Tablo 4.22: Sporcuların Empati Eğilim Düzeylerine Ait Puanların Aile İçinde Sporcu Bulunması Durumuna Dayalı Kıyaslanması

	Gruplar	n	\bar{x}	ss	sd	t	p
Bütün Sporcular	Yok	197	3,98	,57	328	-1,80	,07
	Var	133	4,10	,58			
Takım Sporcuları	Yok	92	3,96	,54	134	-1,61	,11
	Var	44	4,11	,44			
Bireysel Sporcular	Yok	105	4,00	,60	192	-1,03	,30
	Var	89	4,09	,63			

Tablo 4.22’den hareketle araştırmaya katılan bütün sporcuların empati eğilim düzeyi puanları aile içinde sporcu bulunması durumuna dayalı olarak incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir farklılık bulunamamıştır [$t_{328}=-1,80$; $p=,07$].

Tablo 4.22’den hareketle araştırmadaki takım sporcularının empati eğilimleri aile içinde sporcu bulunması durumuna göre karşılaştırıldığında, anlamlı düzeyde bir farklılaşma belirlenememiştir [$t_{134}=-1,61$; $p=,11$].

Tablo 4.22’den hareketle bireysel sporcuların empati eğilim düzeyi puanları aile içinde sporcu bulunması durumuna dayalı kıyaslandığında, istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık tespit edilememiştir [$t_{192}=-1,03$; $p=,30$].

Araştırmanın on ikinci problemi, “Takım sporcularının ve bireysel sporcuların

sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri, takım sporcusu ve bireysel sporcusu olma durumuna göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?” şeklinde belirtilmiştir. On ikinci araştırma problemi kapsamında katılımcılardan toplanan veriler, takım sporcusu ve bireysel sporcusu olma durumuna dayalı olarak bağımsız gruplar t testi ile analiz edilmiştir. Bu bağlamda sporcuların sportmenlik davranışlarına ait bulgular Tablo 4.23’te ve empati eğilim düzeylerine ait bulgular ise Tablo 4.24’te sunulmuştur.

Tablo 4.23: Sporcuların Sportmenlik Davranışlarına Ait Puanların Takım Sporcusu ve Bireysel Sporcusu Olma Durumuna Dayalı Kıyaslanması

Gruplar	n	\bar{x}	ss	sd	t	p
Takım Sporcusu	136	4,23	,51	328	-3,47	,001
Bireysel Sporcusu	194	4,31	,54			

Tablo 4.23’ten hareketle araştırmaya katılan sporcuların sportmenlik davranışı puanları branş türüne dayalı olarak incelendiğinde, bireysel sporcuların takım sporcularına göre anlamlı düzeyde daha yüksek puan aldığı tespit edilmiştir [$t_{328}=-3,47; p=,001$].

Tablo 4.24: Sporcuların Empati Eğilim Düzeylerine Ait Puanların Takım Sporcusu ve Bireysel Sporcusu Olma Durumuna Dayalı Kıyaslanması

Gruplar	n	\bar{x}	ss	sd	t	p
Takım Sporcusu	136	4,01	,51	328	-,45	,65
Bireysel Sporcusu	194	4,04	,62			

Tablo 4.24’ten hareketle araştırmaya katılan sporcuların empati eğilim düzeyi puanları branş türüne dayalı olarak incelendiğinde, gruplar arasında anlamlı düzeyde bir puan farkı tespit edilememiştir [$t_{328}=-,45; p=,65$].

Araştırmanın on üçüncü problemi, “Takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri arasında anlamlı düzeyde bir ilişki var mıdır?” şeklinde belirtilmiştir. On üçüncü araştırma problemi kapsamında katılımcılardan toplanan veriler, takım sporcusu ve bireysel sporcusu olma durumuna dayalı olarak bağımsız gruplar t testi ile analiz edilmiştir. Bu bağlamda sporcuların sportmenlik davranışlarına ait bulgular Tablo 4.23’te ve empati eğilim düzeylerine ait bulgular ise Tablo 4.24’te sunulmuştur.

Tablo 4.25: Sporcuların Empati Eğilim Düzeyleri ve Sportmenlik Davranışları Arasındaki İlişkiye Ait Korelasyon Analizi Sonuçları

			Empati	Sportmenlik
Bütün Sporcular	Empati	r	1	,37**
		p		,00
		n	330	330
	Sportmenlik	r	,37**	1
		p		,00
		n	330	330
Takım Sporcuları	Empati	r	1	,21*
		p		,02
		n	136	136
	Sportmenlik	r	,21*	1
		p		,02
		n	136	136
Bireysel Sporcular	Empati	r	1	,47**
		p		,00
		n	194	194
	Sportmenlik	r	,47**	1
		p		,00
		n	194	194

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Tablo 4.25'e göre, araştırmaya katılan bütün sporcuların empati eğilim düzeyi puanları ile sportmenlik davranışı puanları arasında ,01 düzeyinde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir [$r=,37^{**}$; $p=,00$]. Bu bulgu, araştırmaya katılan bütün sporcuların empati eğilim düzeyleri ile sportmenlik davranışları arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğunu işaret etmektedir.

Tablo 4.25'ten hareketle, takım sporcularının empati eğilim düzeyleri ile sportmenlik davranışları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı bir ilişki belirlenmiştir [$r=,21^*$; $p=,02$]. Bu durum, takım sporcularının empati eğilim düzeyleri ile sportmenlik davranışları arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 4.25'ten hareketle, araştırmaya katılan bireysel sporcuların empati eğilim düzeyi puanları ile sportmenlik davranışı puanları arasında istatistiksel olarak ,01 düzeyinde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir [$r=,47^{**}$; $p=,00$]. Bu bulgu, araştırmaya katılan bireysel sporcuların empati eğilim düzeyleri ile sportmenlik davranışları arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Tablo 4.26: Sporcuların Empati Eğilim Düzeyleri ve Sportmenlik Davranışları Arasındaki İlişkiye Ait Regresyon Analizi Sonuçları

	Model	Standardize Edilmemiş Katsayılar		Standardize Katsayılar	t	p
		β	Std, Hata	β		
Bütün Sporcular	Sabit	2,94	,20		15,07	,00
	Empati Eğilim Düzeyi	,35	,05	,37	7,31	,00
	Bağımlı Değişken: Sportmenlik Davranışı; Metot: Doğrudan R = ,37; R ² = % ,14; Düzeltilmiş R ² = % ,14; Model [F _(1,328) =53,48; p=,00]					
Takım Sporcuları	Sabit	3,39	,34		9,95	,00
	Empati Eğilim Düzeyi	,21	,08	,21	2,46	,02
	Bağımlı Değişken: Sportmenlik Davranışı; Metot: Doğrudan R=,21; R ² = % ,04; Düzeltilmiş R ² = % ,04; Model [F _(1,134) =6,05; p=,02]					
Bireysel Sporcular	Sabit	2,77	,23		12,09	,00
	Empati Eğilim Düzeyi	,41	,06	,47	7,37	,00
	Bağımlı Değişken: Sportmenlik Davranışı; Metot: Doğrudan R=,47; R ² = % ,22; Düzeltilmiş R ² = % ,22; Model [F _(1,192) =12,09; p=,00]					

Tablo 4.26'ya göre, araştırmadaki bütün sporcuların empati eğilim düzeyi puanlarının sportmenlik davranışı puanlarına istatistiksel olarak anlamlı düzeyde etki ettiği belirlenmiştir [F_(1,328)=53,48; p=,00]. Bu bulgu, sporcuların empati eğilim düzeylerinin % ,14 oranında sporcuların sportmenlik davranışlarını açıkladığını göstermektedir [t=7,31; p=,00]. Buna ek olarak, bütün sporcuların empati eğilim düzeyi puanlarındaki 1 birimlik artış, sportmenlik davranışı puanlarında ,37 birimlik artışa katkı sağlamaktadır.

Tablo 4.26'dan hareketle, araştırmaya katılan takım sporcularının empati eğilim düzeylerinin sportmenlik davranışlarına anlamlı düzeyde etki ettiği tespit edilmiştir [F_(1,134)=6,05; p=,02]. Buradan, takım sporcularının empati eğilim düzeylerinin % ,04 oranında sportmenlik davranışlarını açıkladığı anlaşılmaktadır [t=2,46; p=,02]. Ayrıca, empati eğilim düzeyindeki 1 birimlik artış, sportmenlik davranışında ,21 birimlik artış sağlamaktadır.

Tablo 4.26'dan hareketle, bireysel sporcularının empati eğilimlerinin sportmenlik davranışlarına anlamlı düzeyde etki ettiği bulunmuştur [F_(1,192)=12,09; p=,00]. Bu durum, bireysel sporcuların empati eğilimlerinin % ,22 oranında sporcuların sportmenlik davranışlarını açıkladığını işaret etmektedir [t=7,37; p=,00]. Ayrıca, empati eğilim düzeyindeki 1 birimlik artış, sportmenlik davranışını ,47 birim artırmaktadır.

5. TARTIŞMA

Bu araştırma, takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ile empati eğilim düzeyleri arasındaki ilişkiyi tespit edebilmek için yapılmıştır. İlgili alanyazın incelendiğinde sporcuların sportmenlik davranışları ile empati eğilim düzeyleri arasındaki ilişkiyi tespit edebilmeyi amaçlayan çalışmaların sınırlı sayıda olduğu dikkat çekmektedir. Bu minvalde, araştırmanın ulaştığı her sonuç büyük önem arz etmektedir. Ayrıca bu araştırmanın, literatürü zenginleştirmesine ek olarak ileride benzer konularda yapılacak olan çalışmalara da yön vereceği düşünülmektedir.

Empati ve cinsiyet ile ilgili literatür incelendiğinde Yıldız (2019) tarafından hemşireler üzerine yapılan çalışmada bu araştırma ile benzer sonuçlara ulaşıldığı belirlenmiştir. Fakat, Bozdemir (2017) tarafından basketbol sporu üzerine yapılan çalışmada, kadınların empati eğilim düzeyleri erkeklere göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, Korkmaz vd. (2003), Yılmaz ve Akyel (2008) tarafından yapılan çalışmalarda da kadınların genel empati düzeylerinin erkeklere oranla anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bunun sebebi, kadınların pek çok olay karşısında erkeklere göre daha duygusal davranması olabilir (Dökmen, 2013).

Araştırma sonunda, takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeylerinin cinsiyet kapsamında anlamlı düzeyde farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Konur (2019)'un takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları üzerine yaptığı çalışmada bu araştırmaya benzer olarak kadın ve erkek sporcuların sportmenlik düzeylerinin birbirlerine denk olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın ulaştığı bu sonuç, literatürde yer alan bir sonuçla örtüşmesi bakımından önemlidir.

Araştırma sonunda ulaşılan bir diğer sonuç ise takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeylerinin medeni durum kapsamında anlamlı düzeyde farklılık göstermemesidir. Alanyazındaki araştırmalar incelendiğinde sportmenlik ve medeni durum ilişkisinin incelendiği bir araştırmanın halihazırda mevcut olmadığı dikkat çekmektedir. Bu bağlamda araştırmanın sportmenlik üzerine ulaştığı bu sonuç, büyük önem arz etmektedir. Empati ve medeni durum arasındaki ilişkinin araştırıldığı çalışmalar incelendiğinde bu araştırmaya benzer sonuçlar elde eden araştırmaların varlığı dikkat çekmektedir.

Örneğin; Korkut (2005), İkiz (2009), Akbulut (2010), Çetin (2019) ve Özkan (2019) yaptıkları araştırmalarda bu araştırmanın empatik eğilim üzerine ulaştığı sonuçlar ile paralel bulgulara ulaşarak medeni durumun empati eğilim düzeyine farklılaşmaya sebep olmadığını tespit etmişlerdir.

Araştırma sonunda, araştırmaya katılan bütün sporcuların ve takım sporcularının sportmenlik düzeylerinin yaş grubu kapsamında farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Ulaşılan sonuçlara göre, 33-40 yaş grubundaki sporcuların sportmenlik düzeyleri 18-24 yaş grubundaki sporculardan anlamlı düzeyde yüksektir. Bu bulgunun sebebi, ilerleyen yıllar ve kazanılan tecrübe ile sporcularda meydana gelen olgunluk olabilir. Sporcuların yıllar içinde kazanılan tecrübe ile agresiflik düzeylerinin azalması, sportmenlik davranışlarını artırabilir. Ayrıca araştırmada, takım sporcularına zıt olarak bireysel sporcuların yaş grubuna bağlı olarak sportmenlik davranışlarının farklılaşma göstermediği belirlenmiştir. Bu durumun sebebi de, takım arkadaşları ile ortak duyguları yaşayamayan bireysel sporcuların sportmenlik açısından geri kalmaları olabilir. Bu araştırma, takım sporcuları ve bireysel sporcuların empati eğilim düzeylerinin yaş grubu kapsamında anlamlı düzeyde bir farklılık göstermediğini ortaya koymaktadır. Benzer konularda daha önce yapılan araştırmalar incelendiğinde bu bulgu ile örtüşen araştırmaların mevcut olduğu belirlenmiştir. Örneğin; Koç (2016) ve Ulus ve Yalçıntaş-Sezgin (2019)'in yaptığı araştırmalar bu sonucu destekler niteliktedir.

Takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeylerine yönelik bir diğer sonuç eğitim durumunun takım sporcuları ve bireysel sporcularda sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeyleri kapsamında anlamlı düzeyde farklılaşma oluşturmamasıdır. Bu sonuç, eğitim durumları fark etmeksizin bütün sporcuların hem sportmenlik davranışlarında hem de empatik eğilim düzeylerinde birbirlerine denk olduklarını işaret etmektedir. Fakat araştırmanın ulaştığı bu sonuç, Konur (2019) tarafından yapılan araştırmanın tespit ettiği sonuçlar ile zıtlık oluşturmaktadır. Konur (2019) tarafından yapılan araştırmada, lisansüstü eğitime sahip sporcuların sportmenlik düzeylerinin diğer sporculara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu araştırma, eğitim durumları fark etmeksizin bütün sporcuların sportmenlik düzeylerinin benzer özellikler taşıdığını tespit etmesi bakımından değerli bir sonuca ulaşmıştır. Bu araştırmada, takım sporcuları ve bireysel sporcuların empati eğilim düzeylerinin eğitim durumu

kapsamında anlamlı düzeyde bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Bu bulgu, eğitim durumları ne olursa olsun bütün sporcuların empati düzeylerinin benzer olduğunu işaret etmektedir. Araştırma bu yönüyle, Öztürk (2018) tarafından yapılan araştırma ile benzer özellikler taşımaktadır.

Araştırma sonunda ulaşılan bir diğer sonuç ise takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışlarının aylık gelir durumu kapsamında anlamlı düzeyde farklılık göstermemesidir. Alanyazındaki araştırmalar incelendiğinde Çakıcı (2018) tarafından yapılan araştırmanın bu bulguyu destekleyici sonuçlara ulaştığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda araştırmanın sportmenlik üzerine ulaştığı bu sonuç, literatürde yer alan bir bulguyu desteklemesi bakımından önem arz etmektedir. Araştırmaya katılan bütün sporcular ve bireysel sporcular ayrı ayrı değerlendirildiğinde her iki grupta da aylık gelirin empati düzeyinde anlamlı düzeyde farklılık oluşturduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, geliri giderine eşit olan sporcuların geliri giderlerinden az olan sporculara göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Bunun nedeni, maddi anlamda kendine yeten sporcuların karşılarındaki bireylerle daha rahat duygudaş olması olabilir. Çünkü geliri giderinden az olan sporcuların maddi kaygıları, onların başarı ve dolayısıyla maddi getiriye odaklanmış olmalarına sebebiyet vermiş olabilir. Nitekim, Özkan (2019) tarafından da bu bulguyu destekler nitelikte sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırma sonunda, takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeylerinin aile türüne dayalı kıyaslandığında anlamlı düzeyde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Halihazırda alanyazında yer alan mevcut çalışmaların sportmenlik davranışı ve empati eğilim düzeylerini aile türü kapsamında ele almamış olması bu araştırmanın niteliğini artırmaktadır. Çünkü bu araştırma, takım sporcuları ve bireysel sporcuların aile türü fark etmeksizin sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeylerinin birbirlerine denk olduklarını ortaya koymaktadır. Araştırma bu yönüyle literatüre zenginlik katmaktadır.

Araştırma sonunda, takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik düzeylerinin yaşamının büyük bölümünün geçirildiği yere göre herhangi bir farklılık oluşturmadığı tespit edilmiştir. Bu bulgu, hayatlarını genel olarak farklı birimlerde geçiren sporcuların sportmenlik davranışlarının benzer özellikler taşıdığını işaret etmektedir. İlgili literatür incelendiğinde sportmenlik üzerine bu kapsamda bir araştırma yapılmadığı dikkat çekmektedir. Bu bakımdan araştırmanın ileride benzer

konularda yapılacak çalışmaları etkilemesi beklenmektedir. Araştırmanın empati düzeyinde ulaştığı sonuçlar incelendiğinde, hayatının büyük bölümünü il merkezinde geçiren bireysel sporcuların empati eğilim düzeylerinin köy-kasabada geçiren sporculara göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu durumun sebebi, il merkezlerinin daha kalabalık yapıda olması olabilir. Kalabalık yerlerde yaşayan insanların köy-kasabada yaşayan insanlara göre daha çok insan görüp daha farklı kültürleri tanınması muhtemeldir. Bu eşitlilik de, hoşgörüyü ve dolaylı olarak empatiyi olumlu düzeyde etkileyebilir. Bu bağlamda hayatının büyük bölümünü il merkezlerinde geçiren sporcuların köy-kasabada geçiren sporculara göre empati düzeylerinin daha yüksek olması araştırma kapsamında beklenen bir sonuçtur.

Araştırma sonunda, takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik düzeylerinin ve empati eğilimlerinin branşında milli olma durumuna göre bir farklılık göstermediği bulunmuştur. Bu bulgu, branşında milli olsun veya olmasın bütün sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeylerinin benzer nitelikte olduğunu göstermektedir. Sportmenlik zerine yapılmış mevcut araştırmalarda bu değişkenin ele alınmamış olmasından dolayı bu araştırmanın ileride benzer konularda yapılacak çalışmalara yön vereceği düşünülmektedir. Empati ve branşında milli sporcu olma durumunun incelendiği araştırmalar, bu araştırma ile benzerlik göstermektedir. Beşkat (2016) tarafından futbol seyircileri üzerine yapılan araştırmada ve Koçak (2018) tarafından savunma sporcularının katılımı ile yürütülen araştırmada branşında milli olan ve branşında milli olmayan sporcuların empati eğilim düzeyleri bakımından anlamlı düzeyde farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Araştırmanın empati üzerine ulaştığı bu bulgu, daha önce benzer konuda yapılan farklı çalışmaların bulgularını desteklemesi bakımından önemlidir.

Araştırma sonunda, takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik düzeylerinin ve empati eğilimlerinin spora başlama yaşı kapsamında herhangi bir farklılık oluşturmadığı tespit edilmiştir. Bu bulgu, spora başlama yaşları farklılık gösteren sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeylerinin benzer özellikler taşıdığını işaret etmektedir. İlgili literatür incelendiğinde sportmenlik üzerine bu kapsamda bir araştırma yapılmadığı dikkat çekmektedir. Bu bakımdan araştırmanın ileride benzer konularda yapılacak çalışmaları etkilemesi beklenmektedir. Spora başlama yaşı ve empati düzeyi üzerine yapılan araştırmalar

incelendiğinde, Koçak (2018) tarafından savunma sporcularının katılımı ile yürütülen araştırmada benzer nitelikte bulguların tespit edildiği belirlenmiştir. Koçak (2018) yüksek lisans tezinde, spora başlama yaşları farklılık gösteren sporcuların empati eğilim düzeylerinin denk olduğu bulmuştur. Araştırmanın empati kapsamında ortaya koyduğu bu sonuç, daha önce benzer konuda yapılan bir çalışmanın sonuçlarını doğrulamaktadır.

Araştırma sonunda, takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik düzeylerinin ve empati eğilim düzeylerinde, lisanslı olarak spor yapma yılının anlamlı düzeyde bir farklılık oluşturmadığı tespit edilmiştir. Bu bulgu, sporcuların lisanslı olarak spor yapma yılları fark etmeksizin sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeylerinin denk olduğunu göstermesi açısından önemli bir tespittir. Çünkü halihazırda literatürde yer alan araştırmaların hiçbiri sportmenlik ve lisanslı olarak spor yapma yılını incelememiştir. Beşkat (2016) tarafından futbol seyircileri ve empati üzerine yapılan araştırmada bu araştırmanın sonuçları ile örtüşen bulgulara ulaşılmıştır. Beşkat (2016)'ın araştırmasına göre lisanslı olarak spor yapma yılları farklılık gösteren sporcuların empati eğilim düzeylerinin benzer nitelikler gösterdiği tespit edilmiştir. Araştırmanın empati üzerine ulaştığı bu sonuç, daha önce benzer konuda yapılan bir araştırmanın sonuçları ile paralellik göstermesi açısından önemlidir.

Araştırma sonunda, takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeylerinin aile içinde sporcu olması durumuna göre kıyaslandığında anlamlı düzeyde farklılaşma göstermediği belirlenmiştir. Literatürdeki mevcut araştırmaların sportmenlik davranışı ve empati eğilim düzeylerini aile içinde sporcu olma durumu kapsamında ele almamış olması bu araştırmanın niteliğini artırmaktadır. Çünkü bu araştırma, takım sporcuları ve bireysel sporcuların aile içinde sporcu olma durumu fark etmeksizin sportmenlik davranışları ve empati eğilim düzeylerinin birbirlerine denk olduklarını ortaya koymaktadır. Araştırma bu yönüyle literatüre zenginlik katmaktadır.

Bu araştırma, takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışlarının bireysel sporcular lehine anlamlı düzeyde farklılaştığı sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuç, bireysel sporcuların takım sporcularına göre daha sportmen davranışlar içinde olduğunu göstermektedir. Bu durumun sebebi takım sporcularının daha büyük kitlelerce takip edilmesinden kaynaklı olabilir. Çünkü futbol, basketbol,

voleybol ve hentbol gibi yüksek mücadele ve hırsla dayanan ve pek çok kişi tarafından takip edilen spor branşları, taraftarların etkisi ile kutuplaşma göstermektedir. Bu durum da takım sporcularının sportmenlik davranışlarına olumsuz etki etmiş olabilir.

Bu araştırmanın ulaştığı bir diğer sonuç ise, takım sporcuları ve bireysel sporcuların sahip oldukları empati eğilim düzeylerinin sportmenlik davranışlarına olumlu yönde ve anlamlı düzeyde etki etmesidir. Empati becerisi gelişmiş sporcuların kendilerini rakiplerinin yerlerine koyup onların duygularını anlayabilmeleri sportmenlik davranışlarına yansımış olabilir. Kazanılan bir galibiyet sonrasında rakibinin yaşadığı mutluluğu ya da bir mağlubiyet sonrasında rakibinin yaşadığı üzüntüyü sezebilen sporcular, daha sportmence davranabilmektedirler. Bu bağlamda empati becerisinin sportmenlik davranışına olumlu etkisinin araştırma amaçları için beklenen bir sonuç olduğunu söylemek mümkündür.

Yurt dışında yapılan pek çok çalışmada, empati düzeyindeki artışın genel saldırganlık düzeyini azaltıp sportmence ve centilmence davranışları artırdığı tespit edilmiştir. Örneğin; Björkqvist vd (2000), Jolliffe ve Farrington (2011) ve Castillo vd. (2013) yaptıkları çalışmalarda empati eğilim düzeyindeki artışın öfke ve atılganlık gibi davranışları azalttığı bulunmuştur. Bunun sebebi, karşısındaki insanla duygudaş olabilen kişilerde oluşan merhamet duygusu olabilir. Çünkü empati, merhamet duygusunu besleyen bir beceridir (Deloney ve Graham, 2003).

Sportmenlik ve empati üzerine Türkiye’de yapılan çalışmalar incelendiğinde, Elik (2017) tarafından yapılan çalışmanın bu araştırmaya paralel sonuçlara ulaştığı tespit edilmiştir. Amatör sporcuların sportmenlik davranışları ile empati eğilim düzeylerini araştıran Elik (2017) sporcuların sportmenlik davranışlarının yaşa dayalı kıyaslamasında anlamlı düzeyde bir farklılaşma tespit etmiştir. Elik (2017) tarafından yapılan araştırma, bu yönüyle bu araştırma ile benzerlik göstermektedir.

Elik (2017) tarafından yapılan araştırmanın bu araştırma ile benzer olan bir diğer noktası ise sporcuların sportmenlik davranışları ile empati eğilim düzeyleri arasında yüksek bir ilişki tespit etmesidir. Sportmenlik ile empati arasındaki ilişkiyi araştıran bir başka çalışma ise Karabudak (2019) tarafından yapılmıştır. Fakat Karabudak (2019) tarafından yapılan araştırma, bu araştırmadan farklı şekilde düzenlenip deneme modelinde yürütülmüştür. Araştırma sonucunda ise küçüklerin

oyununda centilmenlik uygulamasının sportmenlik davranışları üzerinde olumlu yönde ve anlamlı düzeyde etkisi belirlenmiştir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ile empati eğilim düzeyleri arasındaki ilişkiyi ulaşılan sonuçlar paylaşılmıştır. Ayrıca araştırma sonunda birtakım öneriler sunulmuştur.

6.1. Sonuç

Araştırmanın katılımcıları takım sporcuları, bireysel sporcular ve bütün sporcular olmak üzere 3 grup kapsamında ele alınmıştır. Bu bağlamda araştırma sürecinde toplanan veriler, 3 grup halinde analiz edilmiştir. Analizler sonucunda ulaşılan bulgular aşağıda sunulmuştur.

1. Araştırmanın birinci problemi kapsamında katılımcılardan toplanan veriler, bağımsız gruplar t testi analizi kullanılarak cinsiyete dayalı analiz edilmiştir. Bu bağlamda ulaşılan sonuçlar şunlardır:
 - a. Araştırmaya katılan bütün sporcular, takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları puanları, cinsiyete göre anlamlı düzeyde bir farklılaşma göstermemektedir. Bu sonuç, sporcuların cinsiyet farkı olmaksızın sportmenlik davranışları açısından birbirlerine denk olduklarını göstermektedir.
 - b. Araştırmaya katılan bütün sporcular, takım sporcuları ve bireysel sporcuların empati eğilim düzeyi puanları, cinsiyete göre anlamlı düzeyde bir farklılaşma göstermemektedir. Bu sonuç, sporcuların cinsiyet farkı olmaksızın empati eğilimleri açısından birbirlerine denk olduklarını göstermektedir.
2. Araştırmanın ikinci problemi kapsamında katılımcılardan toplanan veriler, bağımsız gruplar t testi analizi kullanılarak medeni duruma dayalı analiz edilmiştir. Bu bağlamda ulaşılan sonuçlar şunlardır:
 - a. Araştırmaya katılan bütün sporcular, takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları puanları, medeni duruma göre anlamlı düzeyde bir farklılaşma göstermemektedir. Bu sonuç, sporcuların medeni durumları fark etmeksizin sportmenlik davranışları açısından birbirlerine denk olduklarını göstermektedir.
 - b. Araştırmaya katılan bütün sporcular, takım sporcuları ve bireysel

sporcuların empati eğilim düzeyi puanları, medeni duruma göre anlamlı düzeyde bir farklılaşma göstermemektedir. Bu sonuç, sporcuların medeni durumları fark etmeksizin empati eğilimleri açısından birbirlerine denk olduklarını göstermektedir.

3. Araştırmanın üçüncü problemi kapsamında katılımcılardan toplanan veriler, tek yönlü varyans analizi (anova) kullanılarak yaş grubuna dayalı analiz edilmiştir. Bu bağlamda ulaşılan sonuçlar şunlardır:

a. Araştırmaya katılan bütün sporcular ve takım sporcularının sportmenlik davranışı puanları, yaş grubuna göre anlamlı düzeyde bir farklılaşma göstermektedir. Her iki grupta da 33-40 yaş grubundaki sporcuların sportmenlik davranışı puanları, 18-24 yaş grubuna göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Fakat bireysel sporcuların sportmenlik davranışı puanları yaş grubuna dayalı kıyaslandığında anlamlı düzeyde bir farklılaşma göstermemiştir. Bu sonuç da bireysel sporcuların yaş grupları fark etmeksizin sportmenlik davranışı açısından birbirlerine denk olduklarını göstermektedir.

b. Araştırmaya katılan bütün sporcular, takım sporcuları ve bireysel sporcuların empati eğilim düzeyi puanları, yaş grubuna göre anlamlı düzeyde bir farklılaşma göstermemektedir. Bu sonuç, sporcuların yaş grupları fark etmeksizin empati eğilimleri açısından birbirlerine denk olduklarını göstermektedir.

4. Araştırmanın dördüncü problemi kapsamında katılımcılardan toplanan veriler, tek yönlü varyans analizi (anova) kullanılarak eğitim durumuna dayalı analiz edilmiştir. Bu bağlamda ulaşılan sonuçlar şunlardır:

a. Araştırmaya katılan bütün sporcular, takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışı puanları, eğitim durumuna göre anlamlı düzeyde bir farklılaşma göstermemektedir. Bu sonuç, sporcuların eğitim durumları fark etmeksizin sportmenlik davranışları açısından birbirlerine denk olduklarını göstermektedir.

b. Araştırmaya katılan bütün sporcular, takım sporcuları ve bireysel sporcuların empati eğilim düzeyi puanları, eğitim durumlarına göre

anlamli düzeyde bir farklılaşma göstermemektedir. Bu sonuç, sporcuların eğitim durumları fark etmeksizin empati eğilimleri açısından birbirlerine denk olduklarını göstermektedir.

5. Araştırmanın beşinci problemi kapsamında katılımcılardan toplanan veriler, tek yönlü varyans analizi (anova) kullanılarak aylık gelire dayalı analiz edilmiştir. Bu bağlamda ulaşılan sonuçlar şunlardır:

a. Araştırmaya katılan bütün sporcular, takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışı puanları, aylık gelire göre anlamli düzeyde bir farklılaşma göstermemektedir. Bu sonuç, sporcuların aylık gelirleri fark etmeksizin sportmenlik davranışları açısından birbirlerine denk olduklarını göstermektedir.

b. Araştırmaya katılan bütün sporcular ve bireysel sporcuların empati eğilim düzeyi puanları, aylık gelire göre anlamli düzeyde bir farklılaşma göstermektedir. Her iki grupta da geliri giderine eşit sporcuların empati eğilim düzeyi puanları, geliri giderinden az sporcuların puanlarına göre anlamli düzeyde yüksek bulunmuştur. Fakat takım sporcularının empati eğilim düzeyi puanları aylık gelire dayalı kıyaslandığında anlamli düzeyde bir farklılaşma göstermemiştir. Bu sonuç da takım sporcularının aylık gelirleri fark etmeksizin sportmenlik davranışı açısından birbirlerine denk olduklarını göstermektedir.

6. Araştırmanın altıncı problemi kapsamında katılımcılardan toplanan veriler, tek yönlü varyans analizi (anova) kullanılarak aile türüne dayalı analiz edilmiştir. Bu bağlamda ulaşılan sonuçlar şunlardır:

a. Araştırmaya katılan bütün sporcular, takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışı puanları, aile türüne göre anlamli düzeyde bir farklılaşma göstermemektedir. Bu sonuç, sporcuların aile türleri fark etmeksizin sportmenlik davranışları açısından birbirlerine denk olduklarını göstermektedir.

b. Araştırmaya katılan bütün sporcular, takım sporcuları ve bireysel sporcuların empati eğilim düzeyi puanları, aile türlerine göre anlamli düzeyde bir farklılaşma göstermemektedir. Bu sonuç,

sporcuların aile türleri fark etmeksizin empati eğilimleri açısından birbirlerine denk olduklarını göstermektedir.

7. Araştırmanın yedinci problemi kapsamında katılımcılardan toplanan veriler, tek yönlü varyans analizi (anova) kullanılarak yaşamın büyük bölümünün nerede geçirildiğine dayalı analiz edilmiştir. Bu bağlamda ulaşılan sonuçlar şunlardır:

a. Araştırmaya katılan bütün sporcular, takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışı puanları, yaşamın büyük bölümünün nerede geçirildiğine göre anlamlı düzeyde bir farklılaşma göstermemektedir. Bu sonuç, sporcuların hayat boyu yaşadıkları yerler fark etmeksizin sportmenlik davranışları açısından birbirlerine denk olduklarını göstermektedir.

b. Araştırmaya katılan bireysel sporcuların empati eğilim düzeyi puanları, yaşamın büyük bölümünün nerede geçirildiğine göre anlamlı düzeyde bir farklılaşma göstermektedir. Bu bağlamda yaşamının büyük bölümünü il merkezinde geçiren bireysel sporcuların empati eğilim düzeyi puanları, köy-kasabada yaşayan sporcuların puanlarına göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Fakat bütün sporcular ve takım sporcularının empati eğilim düzeyi puanları yaşamın büyük bölümünün nerede geçirildiğine dayalı kıyaslandığında anlamlı düzeyde bir farklılaşma göstermemiştir. Bu sonuç da bütün sporcular ve takım sporcularının yaşamlarının büyük bölümünü nerede geçirdikleri fark etmeksizin sportmenlik davranışı açısından birbirlerine denk olduklarını göstermektedir.

8. Araştırmanın sekizinci problemi kapsamında katılımcılardan toplanan veriler, bağımsız gruplar t testi analizi kullanılarak branşında milli olma durumuna dayalı analiz edilmiştir. Bu bağlamda ulaşılan sonuçlar şunlardır:

a. Araştırmaya katılan bütün sporcular, takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışı puanları, branşında milli olma durumuna göre anlamlı düzeyde bir farklılaşma göstermemektedir. Bu sonuç, sporcuların branşında milli olma durumu fark etmeksizin sportmenlik davranışları açısından birbirlerine denk olduklarını

göstermektedir.

- b. Araştırmaya katılan bütün sporcular, takım sporcuları ve bireysel sporcuların empati eğilim düzeyi puanları, branşında milli olma durumuna göre anlamlı düzeyde bir farklılaşma göstermemektedir. Bu sonuç, sporcuların branşında milli olma durumu fark etmeksizin empati eğilimleri açısından birbirlerine denk olduklarını göstermektedir.

9. Araştırmanın dokuzuncu problemi kapsamında katılımcılardan toplanan veriler, tek yönlü varyans analizi (anova) kullanılarak spora başlama yaşına dayalı analiz edilmiştir. Bu bağlamda ulaşılan sonuçlar şunlardır:

- a. Araştırmaya katılan bütün sporcular, takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışı puanları, spora başlama yaşına göre anlamlı düzeyde bir farklılaşma göstermemektedir. Bu sonuç, sporcuların spora başlama yaşı fark etmeksizin sportmenlik davranışları açısından birbirlerine denk olduklarını göstermektedir.

- b. Araştırmaya katılan bütün sporcular, takım sporcuları ve bireysel sporcuların empati eğilim düzeyi puanları, spora başlama yaşına göre anlamlı düzeyde bir farklılaşma göstermemektedir. Bu sonuç, sporcuların spora başlama yaşı fark etmeksizin empati eğilimleri açısından birbirlerine denk olduklarını göstermektedir.

10. Araştırmanın onuncu problemi kapsamında katılımcılardan toplanan veriler, tek yönlü varyans analizi (anova) kullanılarak lisanslı olarak spor yapma yılına dayalı analiz edilmiştir. Bu bağlamda ulaşılan sonuçlar şunlardır:

- a. Araştırmaya katılan bütün sporcular, takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışı puanları, lisanslı olarak spor yapma yılına göre anlamlı düzeyde bir farklılaşma göstermemektedir. Bu sonuç, sporcuların lisanslı olarak spor yapma yılı fark etmeksizin sportmenlik davranışları açısından birbirlerine denk olduklarını göstermektedir.

- b. Araştırmaya katılan bütün sporcular, takım sporcuları ve bireysel sporcuların empati eğilim düzeyi puanları, lisanslı olarak spor

yapma yılına göre anlamlı düzeyde bir farklılaşma göstermemektedir. Bu sonuç, sporcuların lisanslı olarak spor yapma yılı fark etmeksizin empati eğilimleri açısından birbirlerine denk olduklarını göstermektedir.

11. Araştırmanın on birinci problemi kapsamında katılımcılardan toplanan veriler, bağımsız gruplar t testi analizi kullanılarak aile içinde sporcu olma durumuna dayalı analiz edilmiştir. Bu bağlamda ulaşılan sonuçlar şunlardır:

a. Araştırmaya katılan bütün sporcular, takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışı puanları, aile içinde sporcu olma durumuna göre anlamlı düzeyde bir farklılaşma göstermemektedir. Bu sonuç, sporcuların aile içinde sporcu olma durumu fark etmeksizin sportmenlik davranışları açısından birbirlerine denk olduklarını göstermektedir.

b. Araştırmaya katılan bütün sporcular, takım sporcuları ve bireysel sporcuların empati eğilim düzeyi puanları, aile içinde sporcu olma durumuna göre anlamlı düzeyde bir farklılaşma göstermemektedir. Bu sonuç, sporcuların aile içinde sporcu olma durumu fark etmeksizin empati eğilimleri açısından birbirlerine denk olduklarını göstermektedir.

12. Araştırmanın on ikinci problemi kapsamında katılımcılardan toplanan veriler, bağımsız gruplar t testi analizi kullanılarak branş türüne dayalı analiz edilmiştir. Bu bağlamda ulaşılan sonuçlar şunlardır:

a. Araştırmaya katılan sporcuların sportmenlik davranışı puanları, branş türüne göre bireysel sporcular lehine anlamlı düzeyde bir farklılaşma göstermektedir. Bu sonuç, bireysel sporcuların sportmenlik davranışlarının takım sporcularından yüksek olduğunu göstermektedir.

b. Araştırmaya katılan sporcuların empati eğilim düzeyi puanları, branş türüne göre anlamlı düzeyde bir farklılaşmamaktadır. Bu sonuç, sporcuların branş türü fark etmeksizin empati eğilimleri açısından birbirlerine denk olduklarını göstermektedir.

13. Araştırmanın on üçüncü problemi kapsamında sporcuların sportmenlik

davranışları ile empati eğilim düzeyleri arasındaki ilişkiyi tespit edebilmek için katılımcılardan toplanan veriler, korelasyon ve regresyon analizleri kullanılarak analiz edilmiştir. Bu bağlamda ulaşılan sonuçlar şunlardır:

- a. Araştırmaya katılan bütün sporcular ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışı puanları ile empati eğilim düzeyi puanları arasında .01 düzeyinde ve takım sporcularının ise .05 düzeyinde anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Bu sonuç, sporcuların sportmenlik davranışları ile empati eğilim düzeylerinin pozitif yönde ilişkili olduğunu göstermektedir.
- b. Araştırmaya katılan bütün sporcular, takım sporcuları ve bireysel sporcuların empati eğilim düzeyi puanları, sportmenlik davranışı puanlarına anlamlı düzeyde etki etmektedir. Bu sonuç, sporcuların empati eğilim düzeylerinin arttıkça sportmenlik davranışlarının da arttığını göstermektedir.

6.2. Öneriler

1. Bu araştırma takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ile empati eğilim düzeyleri arasındaki ilişkiyi tespit edebilmek için yapılmıştır. Bundan sonra yapılacak araştırmalarda daha farklı değişkenler arasındaki ilişki incelenebilir. Ayrıca, sportmenlik ve empati arasındaki ilişkide aracılık etkisi bulunan değişkenler ele alınabilir.
2. Bu araştırmanın örneklem grubu çeşitli branşlardaki takım sporcularından ve bireysel sporculardan oluşmaktadır. Bundan sonra yapılacak araştırmalar tek bir branş türünde yer alan tek bir spor branşı ile yapılabilir. Bu sayede araştırma için seçilen branşa ait daha detaylı sonuçlara ulaşılabilir.
3. Bu araştırmada evren ve örneklem olarak Ankara ili ele alınmıştır. İleride yapılacak olan araştırmalar başka şehirlerde veya Türkiye genelinde yürütülebilir. Bu sayede şehirler arası kıyaslamalar yapılabilir.
4. Bu araştırma takım sporcuları ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ile empati eğilim düzeyleri arasındaki ilişkiyi tespit edebilmek için yapılmış tarama modelinde bir araştırmadır. Bundan sonra yapılacak çalışmalarda deneme modeli kullanılabilir. Bu sayede, sporcuların empati

ve sportmenlik düzeyine etki eden bağımsız değişkenler detaylı olarak incelenebilir.

5. Bu araştırmada cinsiyet, medeni durum, yaş grubu, eğitim durumu, aylık gelir, branşında milli olma durumu, aile türü, spora başlama yaşı ve lisanslı olarak spor yapma gibi değişkenler demografik bulguları oluşturmuştur. İleride benzer konularda yapılacak çalışmalar, daha farklı demografik bilgiler üzerine yoğunlaşabilir.
6. Bu araştırmada veri toplama aracı olarak 2 ölçek kullanılmıştır. İleride yapılacak olan araştırmalar daha fazla sayıda veri toplama aracı kullanarak geniş yelpazede veri toplayabilir.
7. Spor federasyonlarının empati ve sportmenlik davranışlarını destekleyici etkinlikler yapması sağlanabilir.
8. Sporcuların empati ve sportmenlik düzeylerini iyileştirmek için ailevi çalışmalar yapılabilir. Örneğin; anne ve baba eğitim düzeyinin yükseltilmesi sporcuların empati ve sportmenlik davranışlı olumlu olarak etkileyebilir.

KAYNAKÇA

- AKBULUT, E. (2010). *Sınıf öğretmenlerinin empatik eğilim düzeyleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- ARACI, H. ve Ş. Aracı. (2014). *Spor bilimleri öğretimi*. Ankara: Grafiker Yayınevi.
- BAŞARAN, İ. E. (2005). *Eğitim psikolojisi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- BEŞKAT, M. (2016). *Futbol seyircilerinin empatik eğilimleri ile sporda saldırganlık ve şiddet düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Şanlıurfa örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.
- BJÖRKQVIST, K., K. Österman, A. Kaukiainen. (2000). "Social intelligence – empathy = aggression?" *Aggression and Violent Behavior*, 5, 191-200.
- BOZDEMİR, O. (2017). *Basketbol oynayan farklı eğitim kademelerindeki öğrencilerin spor ortamındaki empati becerileri ile fair play davranışları arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- CASTILLO, R. vd. (2013). "Effects of an emotional intelligence intervention on aggression and empathy among adolescents." *Journal of Adolescence*, 36, 883-892.
- COPLAN, A. (2011). "Understanding empathy's features and effects." A. Coplan & P. Goldie (eds.). *Philosophical and Psychological Perspectives* (s. 66-81). Oxford: University Press.
- ÇAKICI, H. A. (2019). *Amatör futbolcuların liderlik özellikleri ile sportmenlik yönelimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- ÇETİN, S. (2019). *Farklılıklar yönetimine ilişkin yönetici görüşleri ile yöneticilerin empatik eğilimlerinin karşılaştırılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır.
- DEMİR, B. (2019). *Sosyal bilgiler dersinde tarihsel empatiye dayalı etkinliklerin öğrencilerin tarihsel empati becerilerine ve başarılarına etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- DELONEY, L. A. & C. J. Graham. (2003). "Developments with using drama to teach first year medical students about empathy and compassion." *Teaching Learning in Medicine*, 15, 257-251.
- DEVER, A. (2010). *Spor sosyolojisi: Tarihsel ve güncel boyutlarıyla spor ve toplum*. İstanbul: Başlık Yayın Grubu.

- DOĞAN B. (2007). *Spor sosyolojisi ve uygulamalı spor sosyolojisine giriş*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- DOLAŞIR, S. (2006). *Antrenörlük etiği ve ilkeleri*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- DÖKMEN, Ü. (1987). "Empati kurma becerisi ile sosyometrik statü arasındaki ilişki". *A.Ü Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 183-207
- DÖKMEN, Ü. (2013). *Sanatta ve günlük yaşamda iletişim çalışmaları ve empati*. 49. Basım, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- ELİK, T. (2017). *Güneydoğu anadolu bölgesi futbol takımlarında amatör olarak futbol oynayan sporcuların sportmenlik yönelimleri ve empatik eğilim düzeyleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- ERDEMLİ, A. (2002). *Temel sorunlarıyla spor felsefesi*. İstanbul: E Yayınları.
- FİŞEK, K. (1998). *Devlet politikası ve toplumsal yapıyla ilişkileri açısından spor yönetimi*. Ankara: BağırğanYayınları.
- FRAENKEL, J. R. &N. E. Wallen. (2006). *How to design and evaluate research in education*. 6th Edition, New York: Mc-Graw-Hill International Edition.
- HELLER, A. (2006). *Bir ahlak kuramı*. Ertürk Demirel (çev.), İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- HOFFMAN, M. L. (2000). *Empathy and moral development*. New York: Cambridge University Press.
- İKİZ, F. E. (2009). "İlköğretim okullarında çalışan psikolojik danışmanların empati düzeylerinin incelenmesi." *İlköğretim Online*, 8(2), 346-356.
- JOLLIFE, D. &D. P. Farrington. (2011). "Is low empathy related to bullying after controlling for individual and social background variables?" *Journal of Adolescence*, 34(1), 59-71.
- KARABUDAK, A. A. T. (2019) *Küçüklerin oyununda centilmenliğin yapılandırılması (KOCY) uygulamasının öğrencilerin sportmenlik davranışlarına ve empati eğilimlerine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Erzincan.
- KAT, H. (2009). *Bireysel sporcularla takım sporcularının stres düzeyleri ve problem çözme becerilerinin karşılaştırılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- KAYA, B. ve Ö. M .Çolakoğlu. (2015). "Empati düzeyi belirleme ölçeği (EBDÖ) uyarlama çalışması". *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 17-30.

- KOÇ, Y. (2013). “Beden eğitimi dersi ve sportmenlik davranışı ölçeği (BEDSDÖ): geçerlik ve güvenilirlik çalışması”. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15(1), 96-114.
- KOÇ, M. (2016). “Demografik özellikler ile empatik eğilim arasındaki ilişki: Yetişkinler üzerine ampirik bir araştırma”, *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9, 25-47.
- KOÇAK, İ. (2018). *Savunma sporlarındaki elit sporcuların empati becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- KONUR, F. (2019). *Bireysel ve takım sporcularının tepkisellik ve sportmenlik davranışlarının incelenmesi (Elazığ ili örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- KORKMAZ, H. vd. (2003). “Uludağ üniversitesi eğitim fakültesi beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin empatik becerilerinin yaşa göre karşılaştırılması.” *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 95-103.
- KORKUT, F. (2005). “Yetişkinlere yönelik iletişim becerileri eğitimi.” *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(28), 143-149.
- LAWRENCE, E. J. (2004). “Measuring empathy: Reliability and validity of the empathy quotient”. *Psychological Medicine*, 34, 911-924.
- MENGÜTAY, S. (1997). *Spor Morpa Spor Ansiklopedisi*.(C 2, 156-249). İstanbul: Orhan Ofset.
- ÖZKAN, N. G. (2019). *Kadınlar basketbol liginde oynayan sporcuların empati düzeyleri ve antrenörlerinin liderlik özelliklerinin değerlendirmeleri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- ÖZTÜRK, S. (2018). *Acil serviste çalışan hemşirelerin mesleki benlik saygıları ve empatik beceri düzeyleri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- SAVAŞ, B. Ç. (2018). *İnönü üniversitesi beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin iletişim becerileri ve empati düzeylerinin incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- SAYGILI, G. vd. (2015). “Bazı değişkenlere göre öğretmenlerin empatik eğilim düzeyleri”. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 73-82.
- SEZEN-BALÇIKANLI, G. (2010). “Çok boyutlu sportmenlik yönelimi ölçeği’nin türkçe uyarlaması: geçerlik ve güvenilirlik çalışması”. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 15(1), 1-10.

- SEZEN, G. ve İ. Yıldırım. (2003). "Profesyonel ve amatör futbolcuların fair-play anlayışları". *Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi*. Ankara: Sim Matbaacılık.
- STORNES, T. & E. Bru (2002). "Sportpersonship and perceptions of leadership: An investigation of adolescent handball players' perception of sportpersonship and associations with perceived leadership." *European Journal of Sport Science*, 2(6), 1-15.
- STORNES, T. & Y. O mmundsen. (2004). "Achievement goals, motivational climate and sports personship: A study of young handball players." *Scandinavian Journal of Education*, 48(2), 205-221.
- TARAKÇIOĞLU, S. ve B. Doğan. (2013). "Spor etiği bağlamında gen dopingi". *Spor Bilimleri Dergisi*, 24(1), 45-54.
- TEKELİ, H. (2017). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersinde sportmenlik davranışlar sergilemedüzeylerinin bazı demografik değişkenlere göre incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- TİRYAKİ, Ş. (2006). *Spor psikolojisi: Kavramlar, kuramlar ve uygulama*. İstanbul: Literatür Yayınları.
- ULUS, L. ve E. Yalçıntaş-Sezgin. (2019). "Ergen bireylerin empati ve saldırganlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi", *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 24(3), 646-667.
- ÜNAL, C. (1972). "İnsanları anlama kabiliyeti", *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(3), 71-93.
- VALLERAND, R. vd. (1997). "Development and validation of the multi dimensional sportpersonship orientation sscale", *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 19(2), 197-206.
- YETİM, A. A. (2011). *Sosyoloji ve spor*. Ankara: Berikan Yayınevi.
- YILDIRAN, İ. (2005). "Fair play eğitiminde beden eğitiminin rolü", *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1, 3-26.
- YILDIRIM, S. (2011). *Lisanslı olarak takım sporu ve bireysel spor yapan ile spor yapmayan ortaöğretim öğrencilerinin sosyal beceri düzeylerinin karşılaştırılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- YILDIZ, İ. (2019). *Hemşirelerin empati becerilerinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Biruni Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- YILMAZ, İ. ve Y. Akyel. (2008). "Beden eğitimi öğretmen adaylarının empatik eğilim düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi". *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(3), 27-33.

WELLINGTON, J. (2006). *Educational research: Contemporary issues and practical approaches*. London: Continuum Publishing.

EKLER

EK 1: ETİK KURUL İZİNİ

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURUL KARARLARI

KARAR TARİHİ	TOPLANTI SAYISI	KARAR SAYISI
29.11.2019	11	2019 – 395

KARAR NO: 2019 - 395
Üniversitemiz Sosyal Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans öğrencisi Gülbahar AKALIN'ın Doç. Dr. Musa ÇON danışmanlığında "Takım Sporcularının ve Bireysel Sporcuların Sportmenlik Davranışları ile Empati Eğilim Düzeylerinin Karşılaştırılması: Ankara ili Örneği" isimli Yüksek Lisans Tezine ilişkin anket ve literatür taraması çalışmalarını içeren 43482 sayılı dilekçesi okunarak görüşüldü.

Üniversitemiz Sosyal Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans öğrencisi Gülbahar AKALIN'ın Doç. Dr. Musa ÇON danışmanlığında "Takım Sporcularının ve Bireysel Sporcuların Sportmenlik Davranışları ile Empati Eğilim Düzeylerinin Karşılaştırılması: Ankara ili Örneği" isimli Yüksek Lisans Tezine ilişkin anket ve literatür taraması çalışmalarının kabulüne oy birliği ile karar verildi.

EK 2: KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Sayın Katılımcı:

Bu anket, Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde yürütülen yüksek lisans tez çalışmasına veri toplamak amacıyla hazırlanmıştır. Elde edilen bilgiler kişisel değerlendirme amacıyla asla kullanılmayacak olup, hiçbir kişi ya da kuruluşla da paylaşılmayacaktır. İstenen bilgileri içtenlikle cevaplamamız, sağlıklı ve doğru sonuçlara ulaşılması açısından çok önemlidir. Destekleriniz ve katkılarınız için şimdiden çok teşekkür ederim.

Araştırmacı:Gülbahar AKALIN

1. **Cinsiyetiniz:** () Kadın, () Erkek
2. **Medeni Durumunuz:** () Evli, () Bekâr
3. **Yaşınız:** (.....)
4. **Gelir Durumunuz:**
() Düşük (Gelir giderden az), () Orta (Gelir gidere eşit), () Yüksek (Gelir giderden yüksek)
5. **Aile Türünüz:** () Çekirdek, () Geniş, () Parçalanmış
6. **Yaşamınızın Büyük Bölümünü Nerede Geçirdiniz?**
() Köy-Kasaba, () İlçe Merkezi, () İl Merkezi, () Metropol
7. **Şu An Nerede Yaşıyorsunuz?** (.....)
8. **Branşınız:** () Takım (.....) () Bireysel (.....)
9. **Branşınızda Milli Oldunuz mu?** () Evet, () Hayır
10. **Spora Başlama Yaşı:** (.....yaş)
11. **Kaç Yıldır Lisanslı Olarak Spor Yapıyorsunuz?** (.....yıl)
12. **Kardeş Sayınız Kaçtır?** (.....)
13. **Ailenizde Kaçınca Çocuğunuz?** (.....)
14. **Eğitim Aldığınız Lise Türü Nedir?** (.....)
15. **Ailede Sizden Başka Sporla İlgilenen Var mı, Varsa Kim Olduğunu Belirtiniz.**
() Hayır, () Evet, Belirtiniz (.....)
16. **Eğitim Durumunuz Nedir?**

	Okuryazar değil	İlkokul	Ortaokul	Lise	Ön Lisans	Lisans	Lisans Üstü
Kendinizin							
Annenizin							
Babanızın							

EK 3: ÇOK BOYUTLU SPORTMENLİK YÖNELİMİ ÖLÇEĞİ

		Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1.	Maçı kaybetsem de rakibimi tebrik ederim.					
2.	Bir yenilgiden sonra rakip takım antrenörü ile tokalaşırım.					
3.	Bir yarışmadan sonra rakibimi iyi performansından dolayı kutlarım.					
4.	Galip geldiğimde bile, kaybeden rakibimin gayretini takdir ederim.					
5.	Kazansam da kaybetsem de rakibimle tokalaşırım.					
6.	Hakem kararlarına uyarım.					
7.	Oyun kurallarına saygı duyar ve uyarım.					
8.	Yaptığım sporun tüm kurallarına mutlaka uyarım.					
9.	Hatalı karar verdiğimde bile hakeme saygımı kaybetmem.					
10.	Hakemler dışında, resmi maç/saha görevlilerinin uyarılarını da dinlerim.					
11.	Kaybedeceğimden emin olsam bile maçta elimden gelen çabayı gösteririm.					
12.	Maçta çok hata yapsam bile mücadeleyi bırakmam.					
13.	Eksikliklerimi gidermek için neler yapacağımı düşünürüm.					
14.	Tüm antrenmanlara katılmak benim için önemlidir.					
15.	Antrenmanlarda elimden gelen her şeyi yaparım.					
16.	Yere düşen rakibimin kalkmasına yardım için elimi uzatırım.					
17.	Eğer elimden gelirse, haksız bir şekilde oyundan atılmak üzere olan rakibimin oyunda kalması için hakemle konuşurum.					
18.	Rakibim sakatlandığında, yardım alabilmesi için hakemden oyunu durdurmasını isterim.					
19.	Rakibim haksız yere cezalandırılırsa bu durumu düzeltmeye çalışırım.					
20.	Rakibim spor malzemelerini unutmuşsa yedeklerini ona ödünç veririm.					

EK 4: EMPATİ DÜZEYİ BELİRLEME ÖLÇEĞİ

		Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1.	Birisi, benimle sohbet etmek isterse rahatlıkla sohbe başlarım.					
2.	Diğer insanlarla ilgilenmekten gerçekten keyif alırım.					
3.	Sosyal bir ortamda, ne yapacağımı bulmakta zorlanırım.					
4.	Bir grup içerisinde tuhaf ya da rahatsız hissedenden birisini anında fark ederim.					
5.	Diğer insanlar, onların duygularını ve ne düşündüklerini anlama konusunda iyi olduğumu söylerler.					
6.	Haber programlarında acı çeken insanları görürsem üzülürüm.					
7.	Çok anlayışlı biri olduğumu söyledikleri için arkadaşlarım genellikle bana					
8.	Birinin benim ortamda bulunmamdan rahatsız olduğunu, karşımdaki söylemese dahi hissedebilirim.					
9.	Başkasının nasıl hissettiğine hızlıca dikkatimi verebilirim.					
10.	Başka birisinin ne hakkında konuşmak istediğini kolaylıkla kavrarım.					
11.	Birinin gerçek duygularını gizlediğini söyleyebilirim.					
12.	Birinin ne yapacağını önceden kestirmekte iyiyimdir.					
13.	Sosyal ortamları, kafa karıştırıcı bulmam.					